

Voimistelun valmennuskulttuuri 2025

TUTKIMUSRAPORTIN TIIVISTELMÄ
Suomen Voimisteluliitto

VOIMISTELIJAT JA VANHEMMAT

Johdanto

Tutkimuksen taustaa ja tavoitteet

Suomen Voimisteluliitto on vuosina 2018 ja 2022 toteuttanut valmennuskulttuurikyselyt, joissa selvitettiin, minkälaisena voimistelijat ja heidän huoltajansa kokevat laji- ja valmennuskulttuurin. Tutkimuksissa selvitettiin myös vastaajien näkemyksiä siitä, kuinka hyvin Suomen Voimisteluliitto on onnistunut toiminnassaan ja kuinka lajikulttuuria tulisi kehittää tulevaisuudessa.

Tämä tutkimus on seurantatutkimus vuosien 2018 ja 2022 tutkimuksille. Sen avulla on selvitetty, kuinka valmennustoiminta koetaan tällä hetkellä ja kuinka tilanne on muuttunut vuosien varrella.

Tutkimuksen tuloksia tullaan hyödyntämään Suomen Voimisteluliiton toiminnan ja valmennuskulttuurin kehittämisessä.

Johdanto

Kyselyn sisältö

Tutkimuksessa käytetty lomake suunniteltiin yhteistyössä Suomen Voimisteluliiton ja Taloustutkimuksen kesken. Tutkimuksen rakenne oli seuraava:

- Taustatiedot
- Mikä voimistelussa motivoi?
- Valmentajan arviointi
- Ilmapiiri harjoituksissa
- Ulkonäkö
- Epäasiallinen käytös
- Voimisteluliiton työ vastuullisen voimistelun eteen
- Voimistelun valmennuskulttuurin kehittäminen

Voimistelijoiden ja vanhempien lomakkeet olivat sisällöllisesti identtiset. Ainoa ero oli, että vanhemmilla oli kaikissa kysymyksissä valittavanaan myös ”En osaa sanoa”- vastausvaihtoehto.

Yhteenveto tuloksista

Yhteenveto tuloksista 1/3

Voimisteliijoita innostavat erityisesti kaverit, rakkaus lajiin, mahdollisuus kehittyä ja oppia uutta sekä onnistumisen tunne. Hyvä joukkuehenki on myös tärkeä motivaation lähde. Voimistelijat ovat motivoituneita, innostuneita ja rakastavat lajia, mikä saa heidät myös puhumaan lajin puolesta.

Harjoituksissa koetaan runsaasti positiivisia tuntemuksia ja ne kannustavat jatkamaan ja pitävät innostuksen yllä. Voimistelijat kokevat kuuluvansa valmennusryhmään, kokevat annetut ohjeet ymmärrettäviksi, haluavat ylittää itsensä ja nauttivat harjoittelusta. Motivaatio harjoitella on hyvä, ja joukkuetoverit kannustavat toisiaan. Myös harjoitusten tavoitteet ovat selkeitä.

Harjoituksiin liittyy kuitenkin myös negatiivisia tunteita. Näistä yleisin on se, että valmentajan koetaan suosivan jotain voimistelijaa. Moni kokee myös pelkoa siitä, että epäonnistuu tai jonkin uuden liikkeen harjoittelu voi tuntua aluksia vaikealta tai pelottavalta. Myös jokin valmentajan

itseensä kohdistama kommentti saa helposti pahoittamaan mielen.

Valmentajalla onkin suuri vaikutus siihen, miltä harjoittelu tuntuu. Suurin osa valmentajista onnistuu hyvin vastuullisessa roolissaan. Voimistelijoiden kokemukset omista valmentajistaan ovat myönteisiä ja he arvostavat erityisesti valmentajien ystävällisyyttä. Valmentajien koetaan myös antavan selkeitä ohjeita ja auttavan voimistelijaa kehittämään omia taitojaan. Heidät myös mielletään sopivan vaativiksi. Valmentajat onnistuvat myös luomaan turvallisen ilmapiirin luominen ja ovat positiivisia. Valmentajien joukko on kuitenkin suuri, joten siihen mahtuu myös valmentajia, joiden osaamisessa ja valmennustavoissa on kehitettävää.

Yhteenvedo tuloksista 2/3

Monien valmentajien kohdalla kommunikaatio- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen on edelleen avainasemassa. Kaikki valmentajat eivät onnistu luomaan riittävän henkilökohtaista suhdetta voimistelijoihin, jolloin myöskään yksilölliseen kohteluun ja riittävään huomiointiin ei välttämättä ole edellytyksiä.

Tärkeää on myös voimistelijoiden yhdenmukainen kohtelu. Valmentajan muiden voimistelijoiden suosiminen on tullut harjoituksissa eteen monelle voimistelijalle. Myös valmentajan varomattomat kommentit saavat helposti aikaan mielipahaa.

Vaikka valmentaja on auktoriteetti, ei sen pitäisi sulkea pois muiden mielipiteiden huomioimista ja avointa suhtautumista muiden ehdotuksiin.

Valmentajan lähestyttävyyden merkitys korostuu erityisesti

tilanteissa, joihin liittyy epäasiallista käytöstä. Vallitseva käytäntö on edelleen, että asioista puhutaan kotona vanhemmille ja muille voimistelijaille, ei juurikaan valmentajalle, vaikka tämä itse olisi osallisena asiaan. Usein syynä tähän on se, että tilannetta ei haluta pahentaa ja joutua silmätikuksi tai syrjityksi.

Epäasiallinen käytöstä ilmenee usein myös voimistelijoiden kesken. Pahan puhumisen, joukosta eristämisen ja kiusaamisen ollessa kyseessä juuri valmentajan tulisi olla helposti lähestyttävä henkilö, jolle uskalletaan kertoa asiasta ja joka asemansa perusteella voi puuttua asiaan.

Yhteenvedo tuloksista 3/3

Ulkonäköpaineet liittyvät kiistatta voimisteluun, vaikkakin vuoteen 2022 verrattuna on tapahtunut myönteistä kehitystä. Suurin osa valmentajista osaa puhua oikealla, rakentavalla tavalla kehoon liittyvistä asioista nuorille ja aikuistuville voimisteliijoille. Valmentajien ja ravintotiimien antamat ohjeet ovat myös vaikuttaneet positiivisesti.

Voimistelijoiden epäasialliset kokemukset harjoituksissa leireillä, kilpailuissa, näytöksissä tai matkoilla viimeisen vuoden aikana liittyvät yleensä valmentajan tai toisen voimistelijan toimintaan tai käytökseen. Valmentajien taholta päällimmäiseksi nousee syrjiminen ja suosiminen. Myös huutaminen on yleistä. Voimistelijoiden kesken taas puhutaan toisista pahaa tai vähätellään muita voimisteliijoita. Kokemus epäasiallisesta käytöksestä on myös yllättävän harvoin kertaluonteinen tapahtuma, jolloin vaikutukset kertaantuvat. Epäasiallinen käytöksen määrä on

kuitenkin hieman vähentynyt vuoteen 2022 verrattuna.

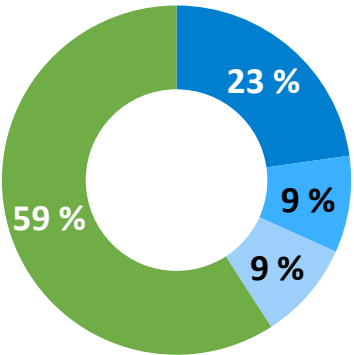
Voimisteluliiton vastuullisen voimistelun eteen tekemä työ tunnetaan jo hyvin. Se on huomattu parhaiten viestinnässä, tiedotteissa, tiedon jakamisessa, kilpailuissa ja tapahtumissa. Sen sijaan seurojen omat vastuullisuusohjelmat tunnetaan vielä heikosti.

Voimistelijat ja vanhemmat toivoivat valmennuskulttuurin kehittämistä ja toivat esiin epäkohtia. Esiin nousivat mm. voimistelijoiden ja vanhempien toiveet valmennuskulttuurin kehittämiseksi liittyvät erityisesti avoimemman, kannustavamman ja keskustelemaan ongelmiin puuttuvan ilmapiirin rakentamiseen, epäasiallisen käytöksen kitkemiseen, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon vahvistamiseen sekä valmentajien koulutuksen ja osaamisen lisäämiseen.

Vastaajajoukon rakenne

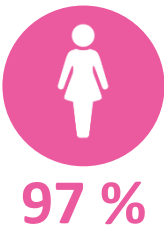
Kaikki vastaajat, n=949

KYSELYYN VASTAAJA

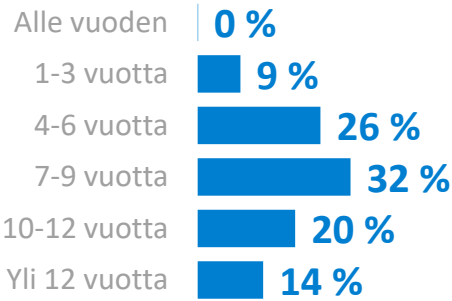

- Voimistelija (vähintään 15-vuotias)
- Voimistelija 12-14 v itsenäisesti vanhemman/huoltajan suostumuksella
- Voimistelija 12-14 v yhdessä vanhemman/huoltajan kanssa
- Vanhempi tai muu huoltaja

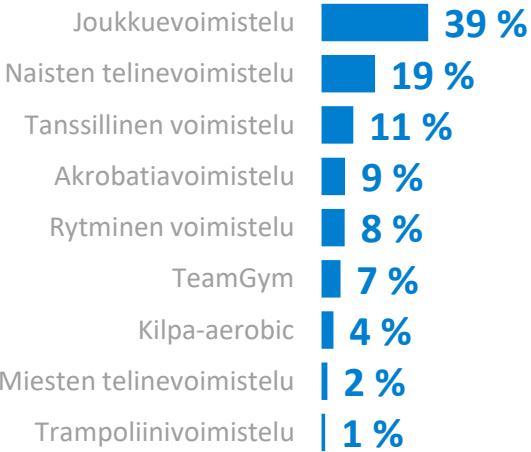
SUKUPUOLI

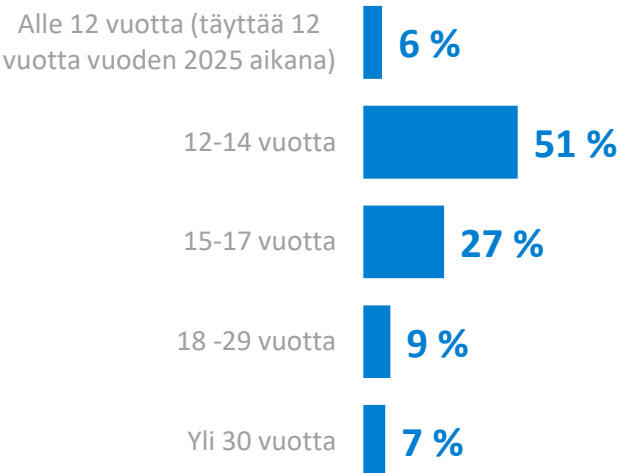
HARRASTANUT VOIMISTELUA

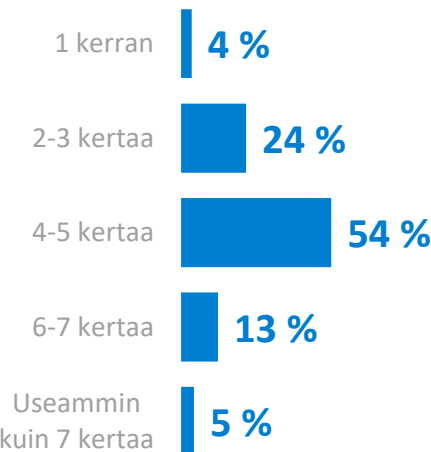
KILPALAJI

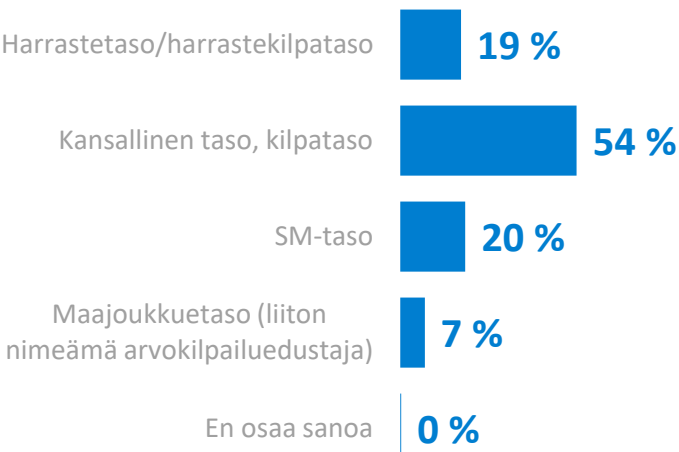
VOIMISTELIJAN IKÄ

VOIMISTELUUN LIITTYVIÄ HARJOITUKSIA VIIKOSSA

MILLÄ TASOLLA VOIMISTELEE

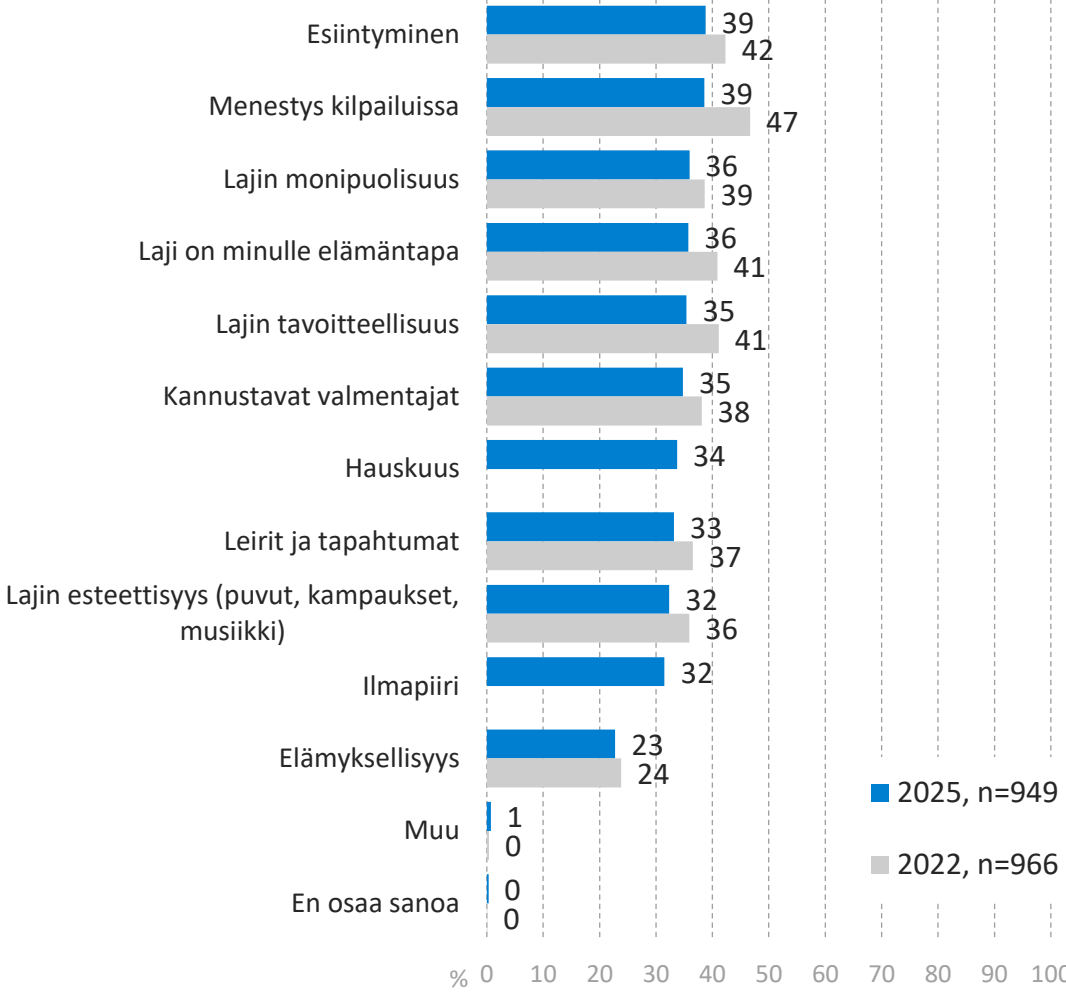
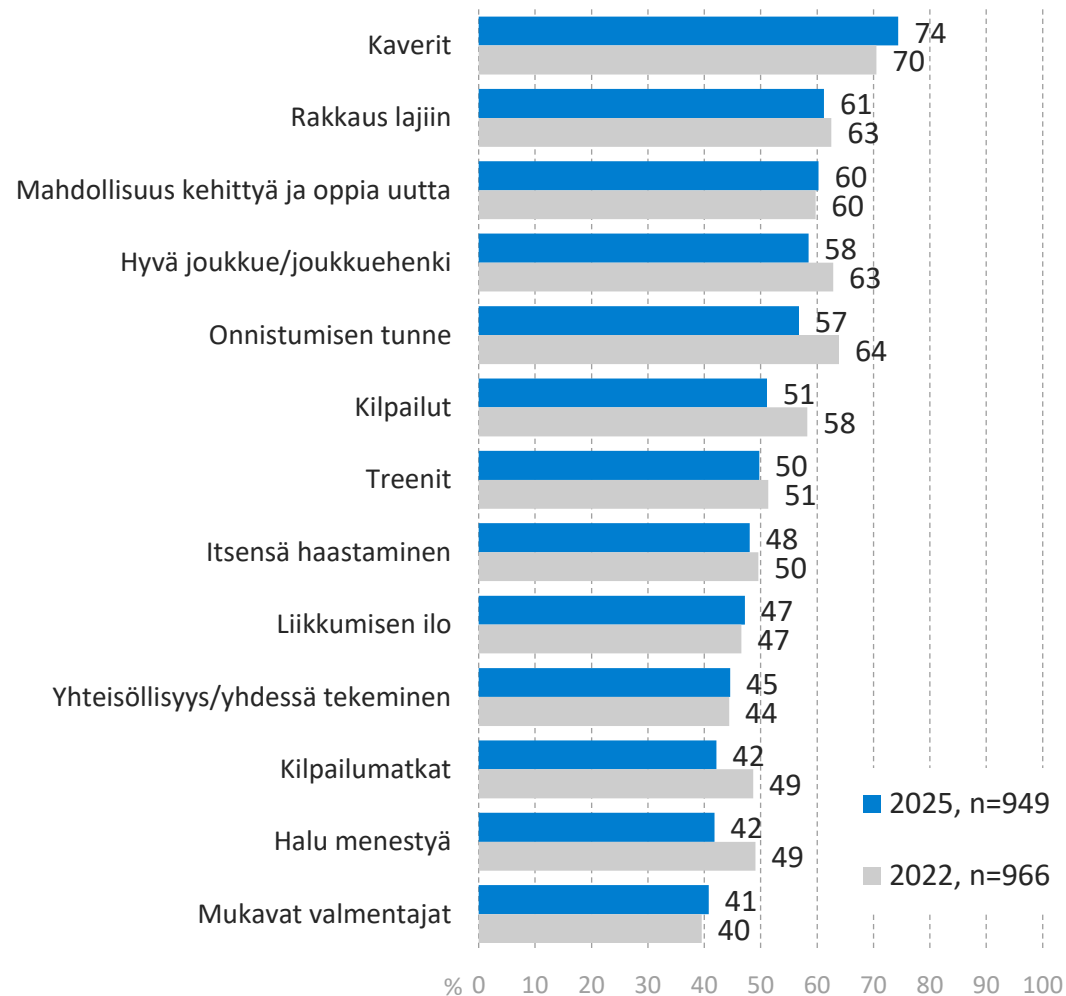

Mikä voimistelussa motivoi?

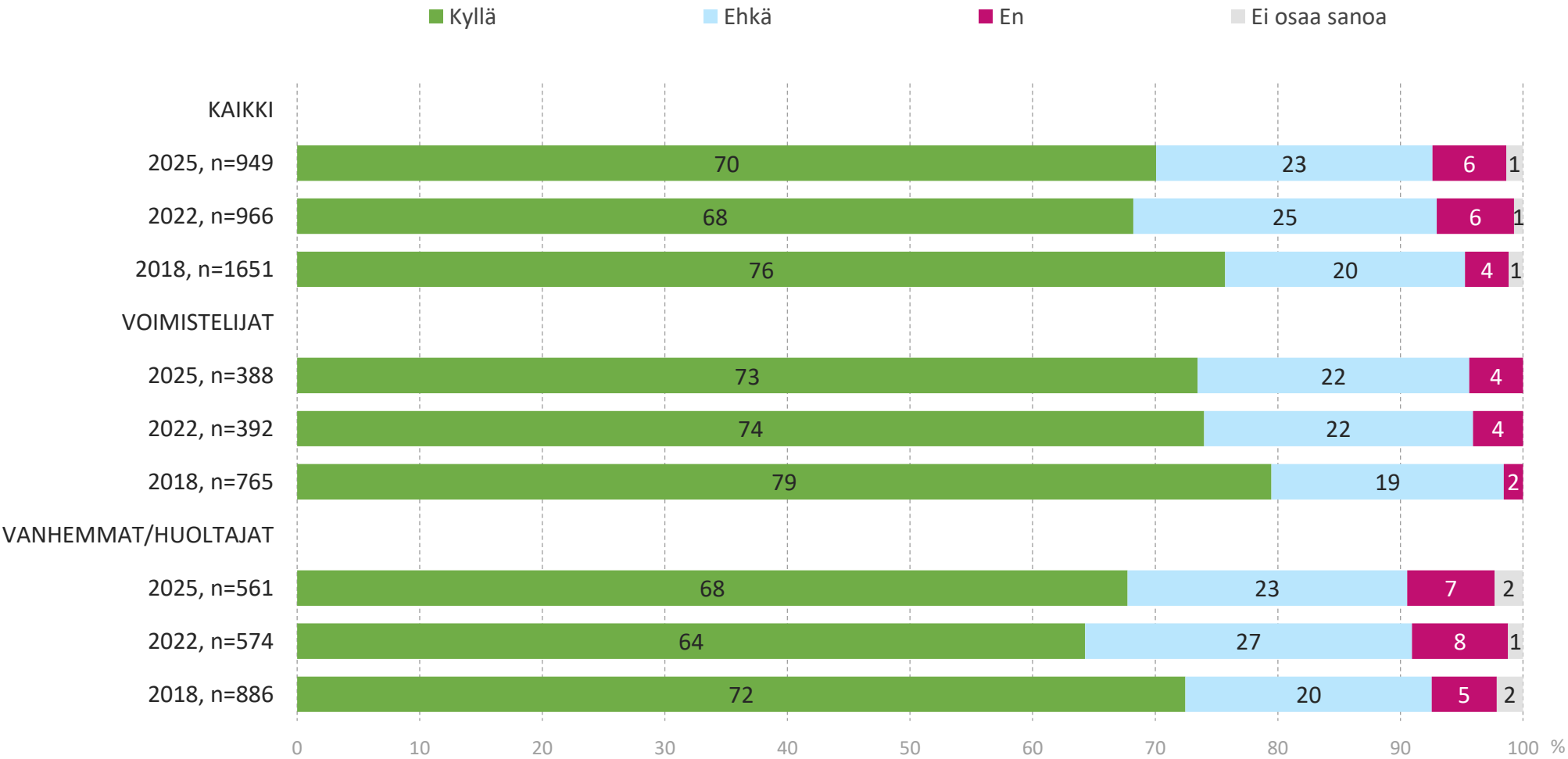

Mikä innostaa ja motivoi voimistelemaan?

Kaikki vastaajat

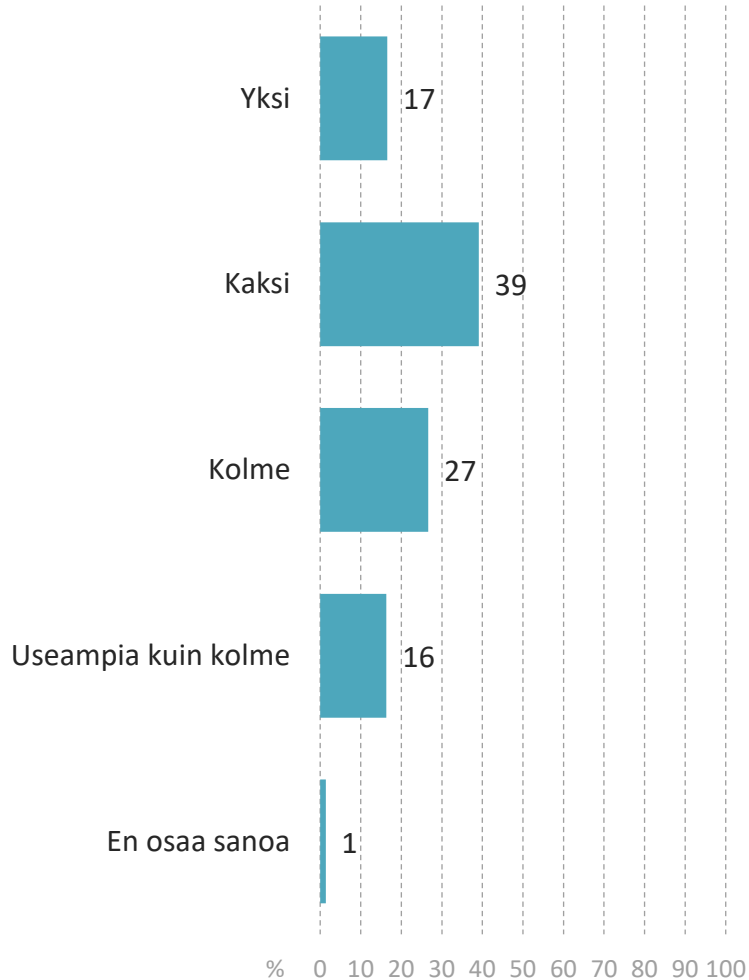
Suosittelisitko voimistelua harrastukseksi kaverillesi tai tuttavallesi?

Valmentaja

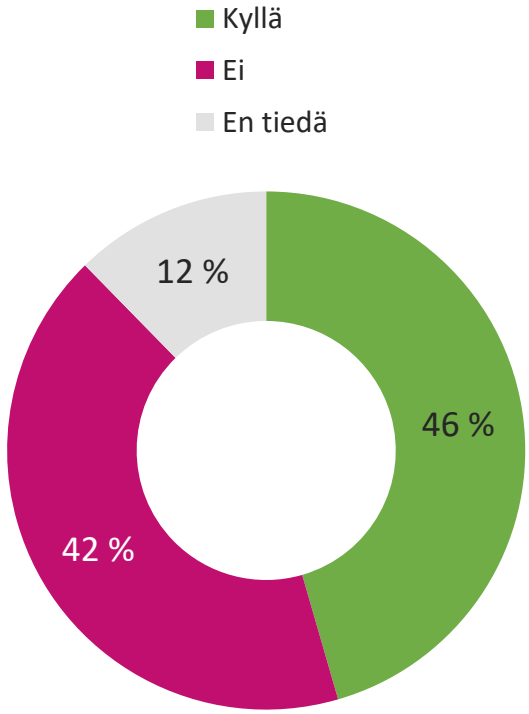

Kuinka monta valmentajaa on tällä hetkellä?

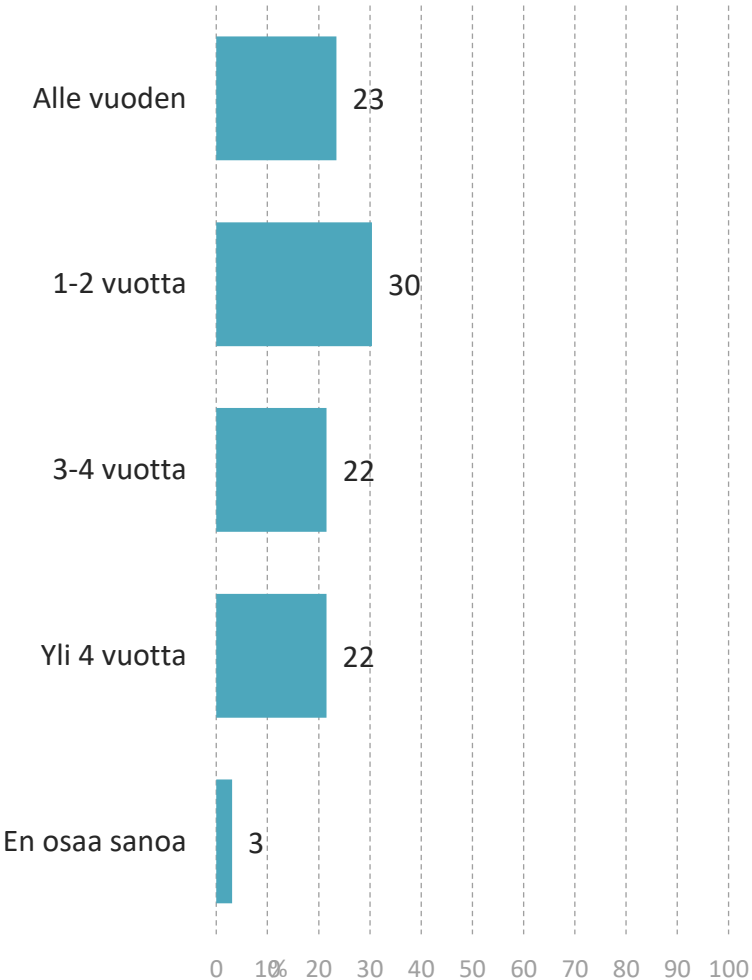

Kaikki vastaajat, n=949

Onko pääasiallinen valmentaja päätoiminen valmentaja eli saa elantonsa pääasiassa valmentamisesta?

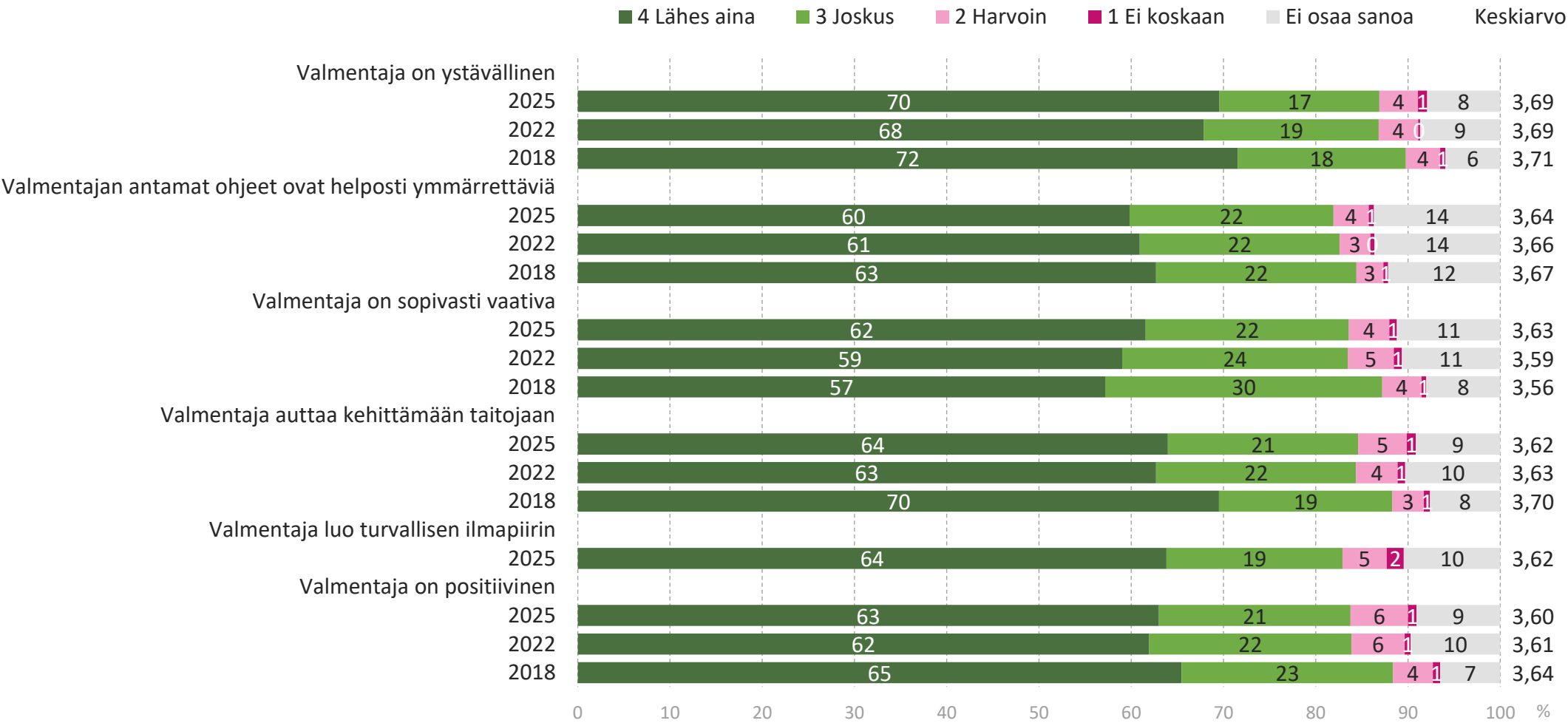
Kuinka kauan yhteistyö on jatkunut nykyisen valmentajan kanssa?

Arvioitujen valmentajien määrä, n=2162

Kuinka hyvin ominaisuus kuvaa valmentajaa

Kaikki vastaajat 1/3

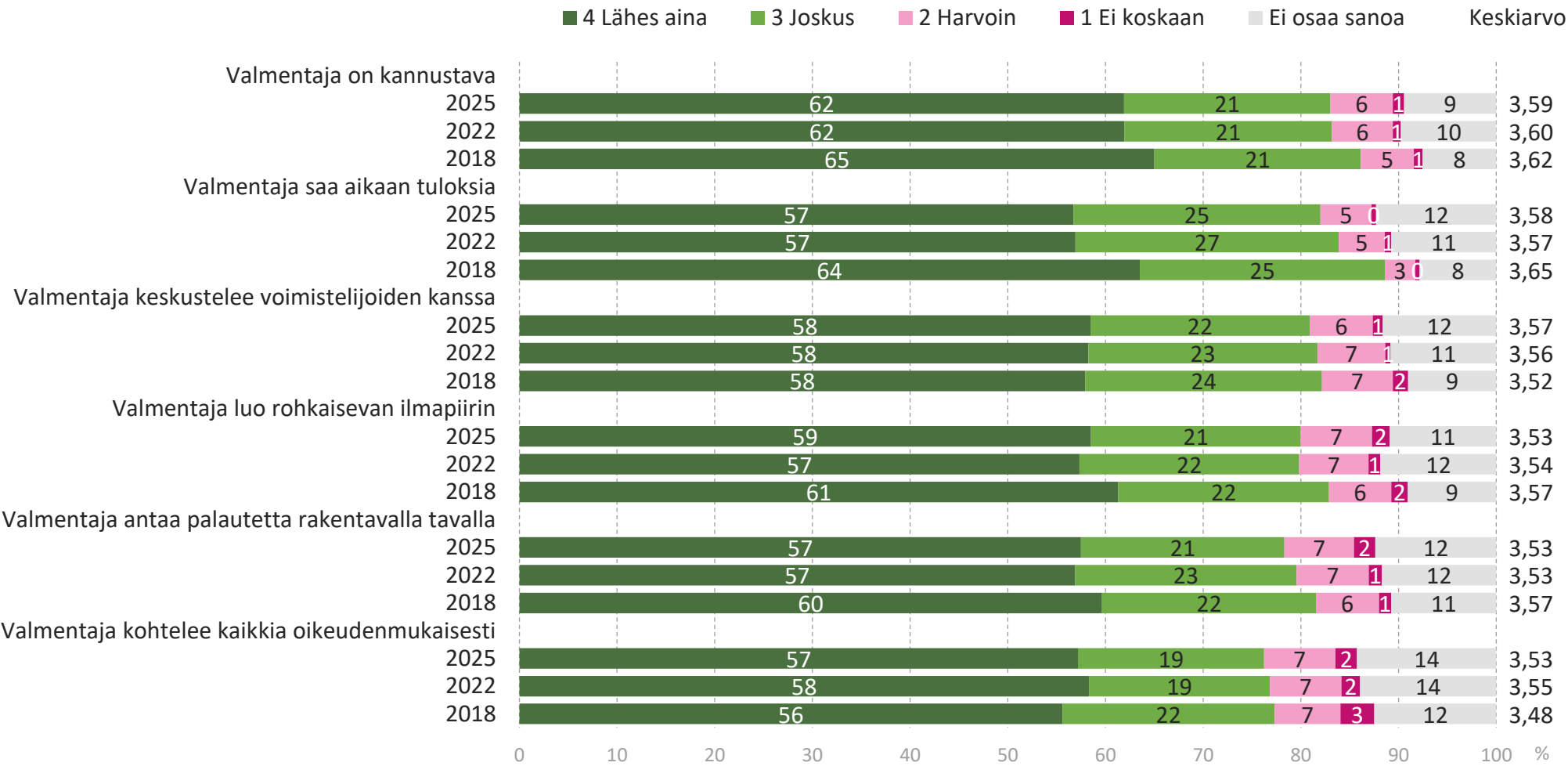

Arvioitujen valmentajien määrä, 2018 n=3732, 2022 n=2201, 2025 n=2162

Kuinka hyvin ominaisuus kuvaa valmentajaa

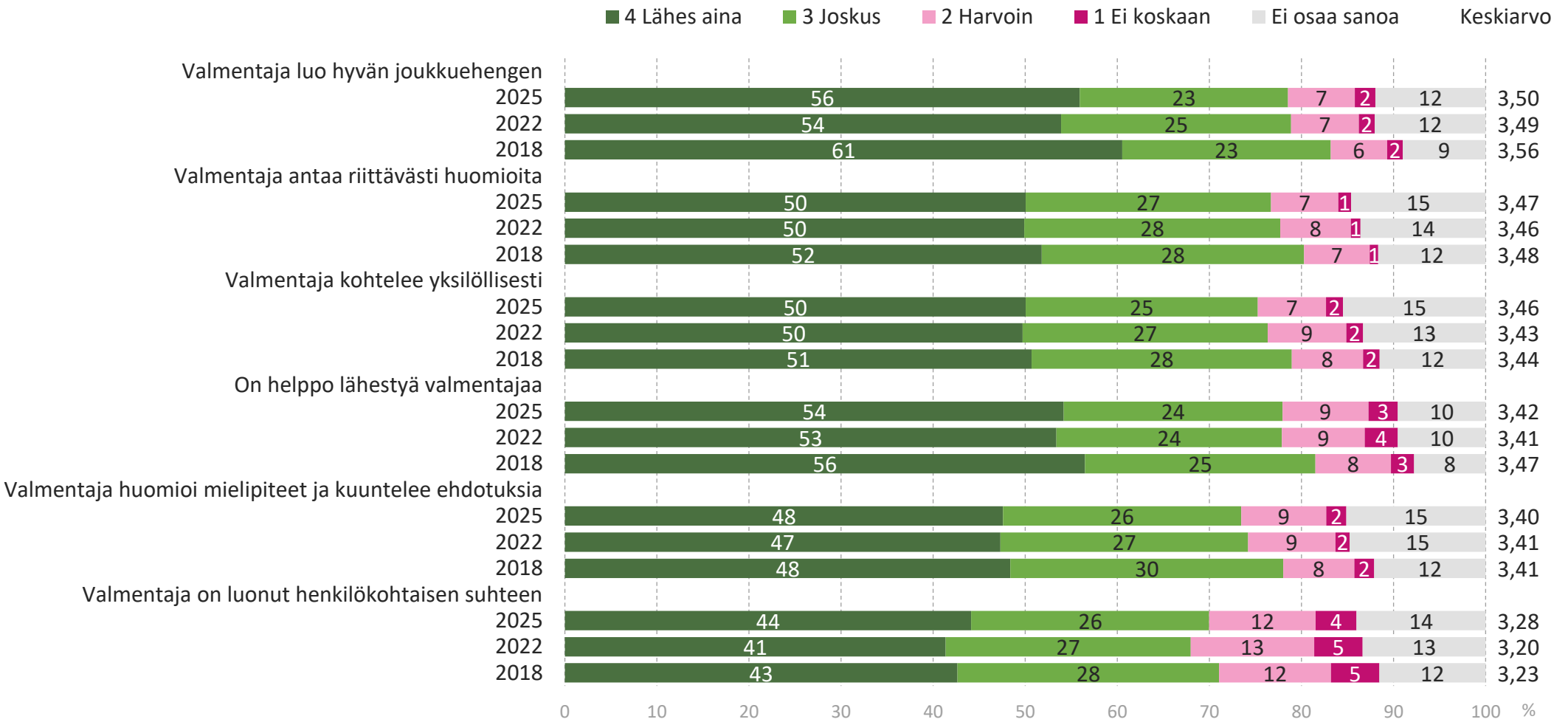
Kaikki vastaajat 2/3

Arvioitujen valmentajien määrä, 2018 n=3732, 2022 n=2201, 2025 n=2162

Kuinka hyvin ominaisuus kuvaa valmentajaa

Kaikki vastaajat 3/3

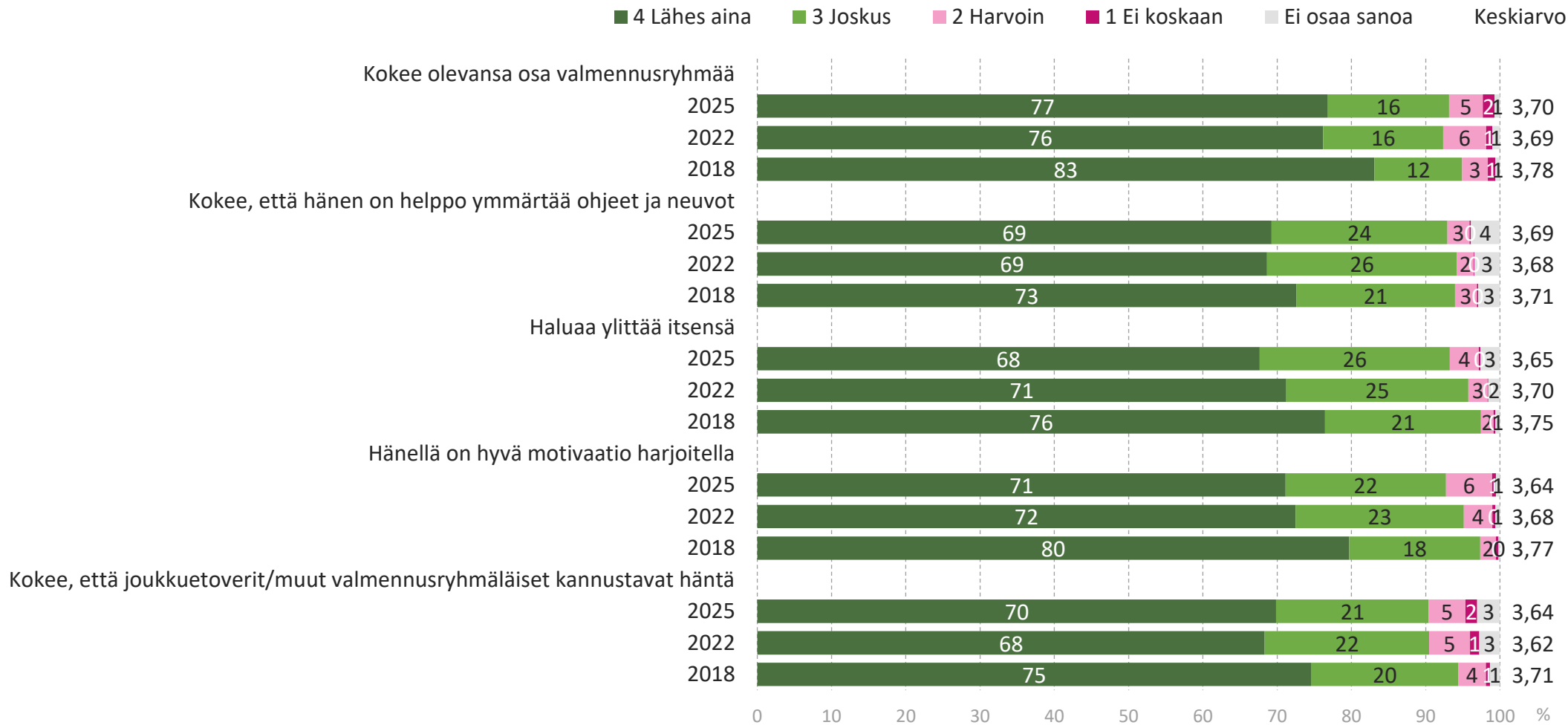

Ilmapiiri harjoituksissa

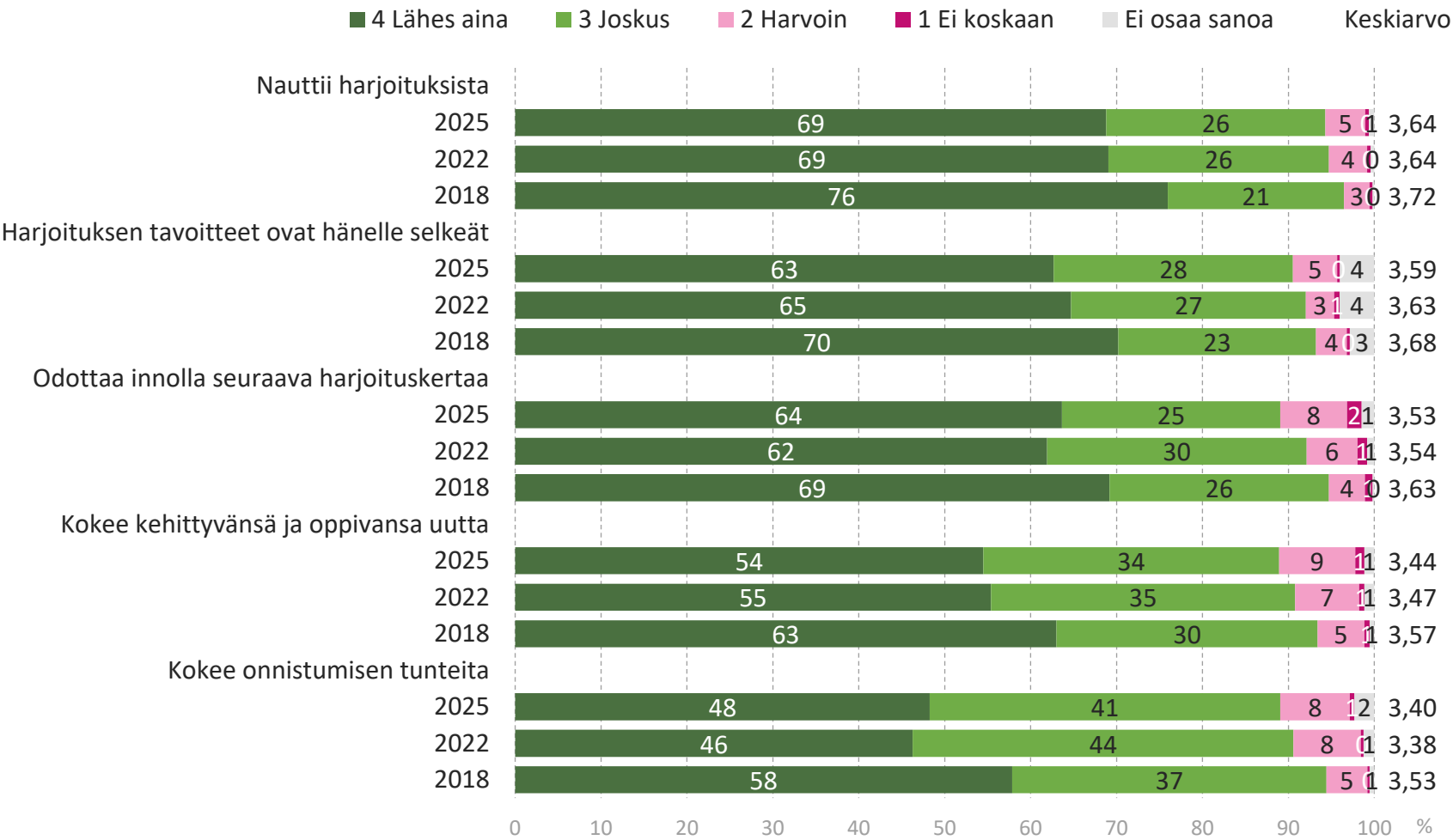
Kuinka usein on kokenut seuraavia asioita harjoituksissa

Kaikki vastaajat 1/3

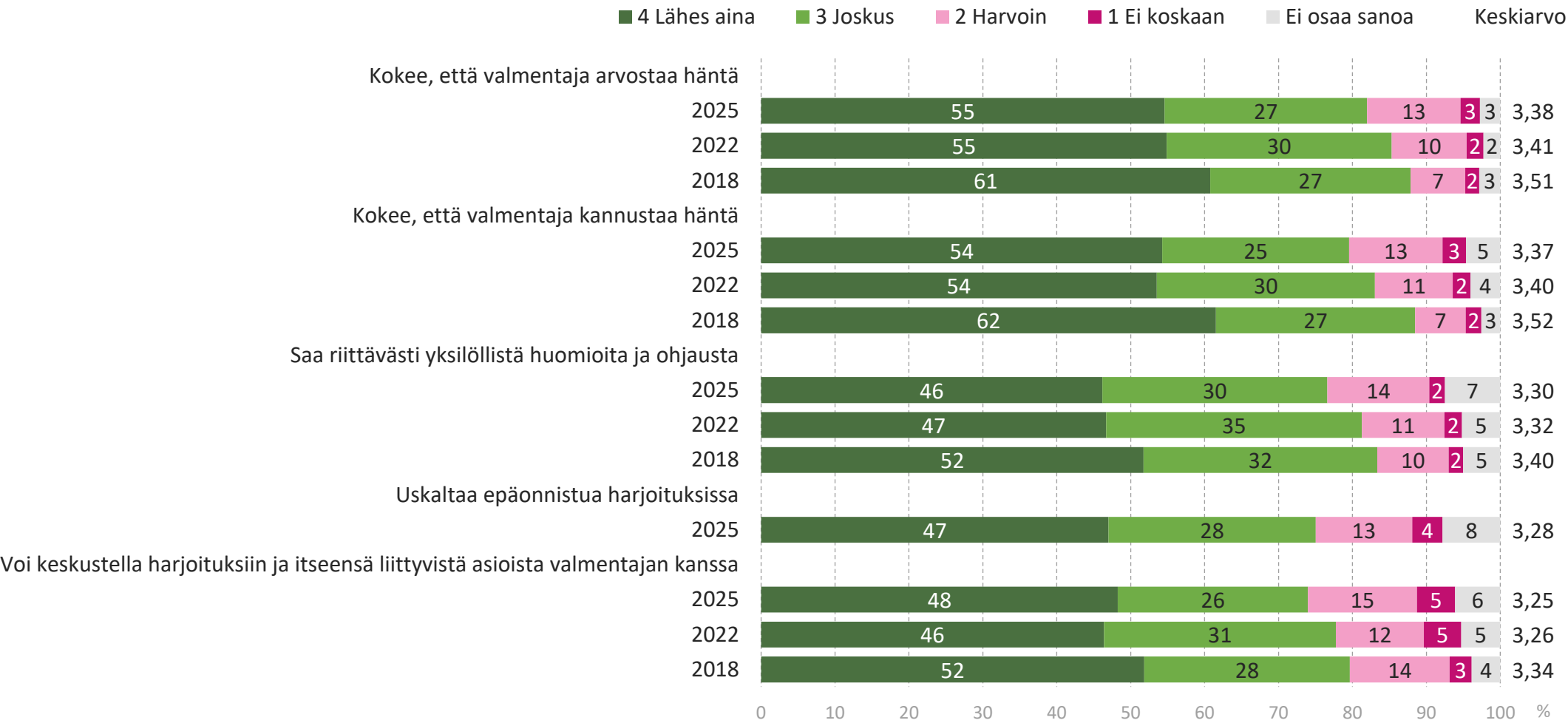
Kuinka usein on kokenut seuraavia asioita harjoituksissa

Kaikki vastaajat 2/3

Kuinka usein on kokenut seuraavia asioita harjoituksissa

Kaikki vastaajat 3/3

Negatiiviset kokemukset,
kuten suosiminen ja
epäonnistumisen pelko ja
ikävät kommentit, ovat
yhä läsnä, erityisesti
huipputasolla, mutta
kokonaisuutena tilanne on
hieman kohentunut
vuodesta 2022.

Harjoituksiin ja valmentajaan liittyy myös negatiivisia kokemuksia. Valmentajan muiden voimistelijoiden suosiminen on tullut harjoituksissa eteen monelle voimistelijalle. Epäonnistumista on pelännyt edelleen runsas kolmannes, mutta tässä on tapahtunut myönteistä kehitystä vuoteen 2022 verrattuna. Kuitenkin edelleen kolmannes on ainakin joskus pahoittanut mielensä valmentajan kommentista. Valmentajalle ei myöskään ole uskallettu kertoa mielipidettä, koska on pelätty valmentajan reaktiota. Joka viides on ainakin joskus kokenut valmentajan käyttäytyvän aggressiivisesti esim. huutamalla tarpeettomasti. Myös uusien liikkeiden ja temppujen harjoittelu on saattanut pelottaa.

Vanhempien vastauksissa negatiivisia kokemuksia on hieman enemmän kuin voimistelijoiden omissa vastauksissa. Maajoukkue-tason ja SM-tason voimisteliijoilla on selvästi muita useammin harjoituksiin liittyviä negatiivisia kokemuksia.

Myönteistä kuitenkin on, että erityisesti voimistelijoiden kohdalla negatiivisia kokemuksia on koettu hieman vähemmän kuin vuonna 2022.

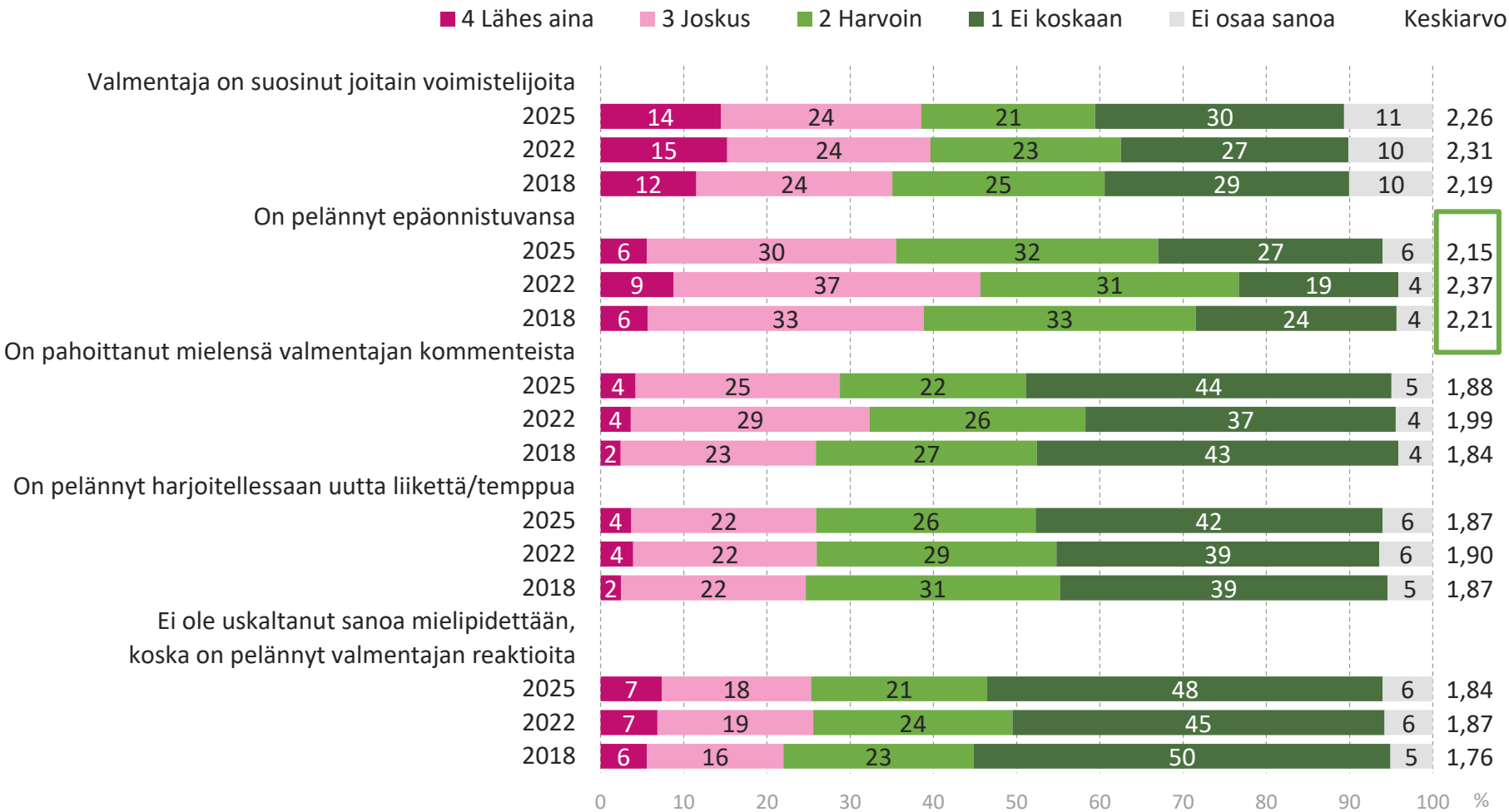
Valmentajalle palautteen antaminen ja vaikeista asioista keskustelu on helpottunut, mutta edelleen osa kokee nämä haastaviksi.

Valmentajan kanssa pystytään aiempaa paremmin keskustelemaan myös vaikeista asioista. Kuitenkin edelleen vajaa neljännes kokee, että se ei ole mahdollista. Myös palautteen antaminen valmentajalle asioista, joista on itse eri mieltä ei ole aina mahdollista. Kyselyyn vastanneista voimisteliijoista neljä viidestä kokee voivansa antaa valmentajalle palautetta. Vastaajan ollessa vanhempi, kaksi viidestä kokee, että lapsi voi kertoa valmentajalle eriävän mielipiteensä. Myös palautteen antaminen koetaan hieman aiempaa helpommaksi.

Kysyttäessä vastaajilta suoraan, että pelkäävätkö he, että jos kertoo valmentajalle olevansa eri mieltä, tällä voi olla negatiivisia vaikutuksia voimistelu-uraan, joka neljäs vastaaja vastasi myöntävästi. Erityisesti maajoukkueetasolla ja SM-tasolla voimistelijat tiedostivat muita useammin mahdolliset vaikutukset voimistelu-uraan.

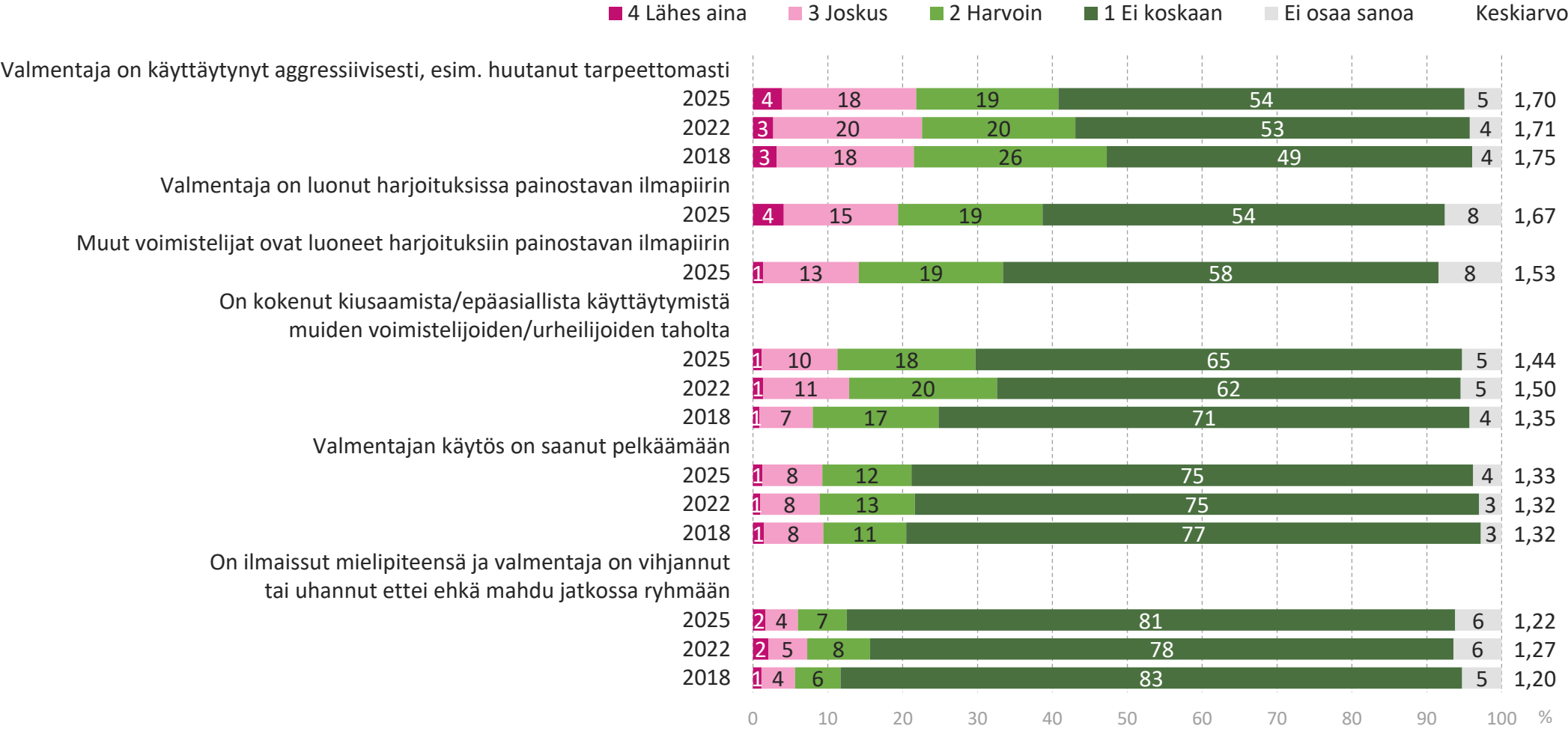
Kuinka usein on kokenut seuraavia asioita harjoituksissa

Kaikki vastaajat 1/3

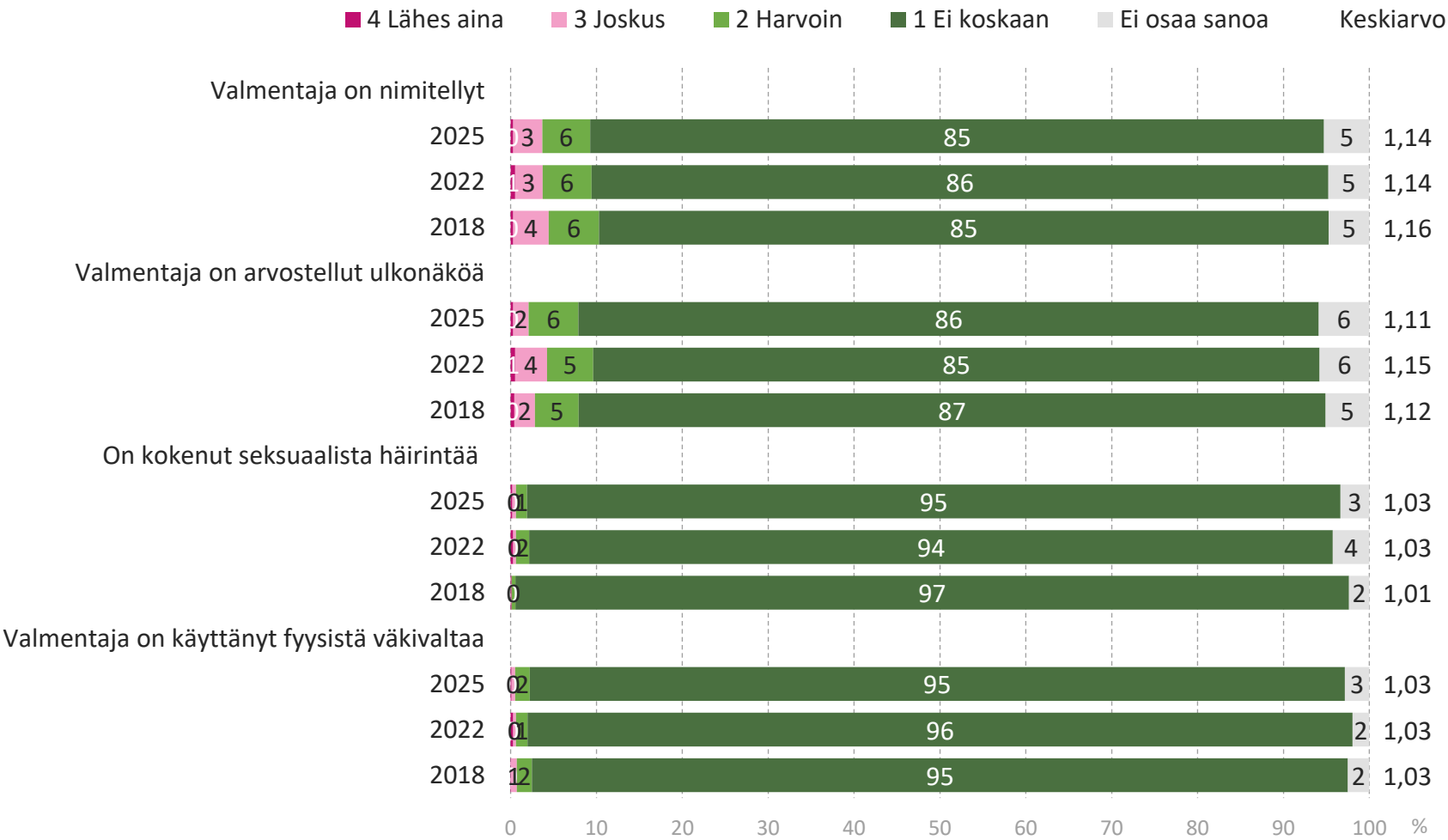
Kuinka usein on kokenut seuraavia asioita harjoituksissa

Kaikki vastaajat 2/3

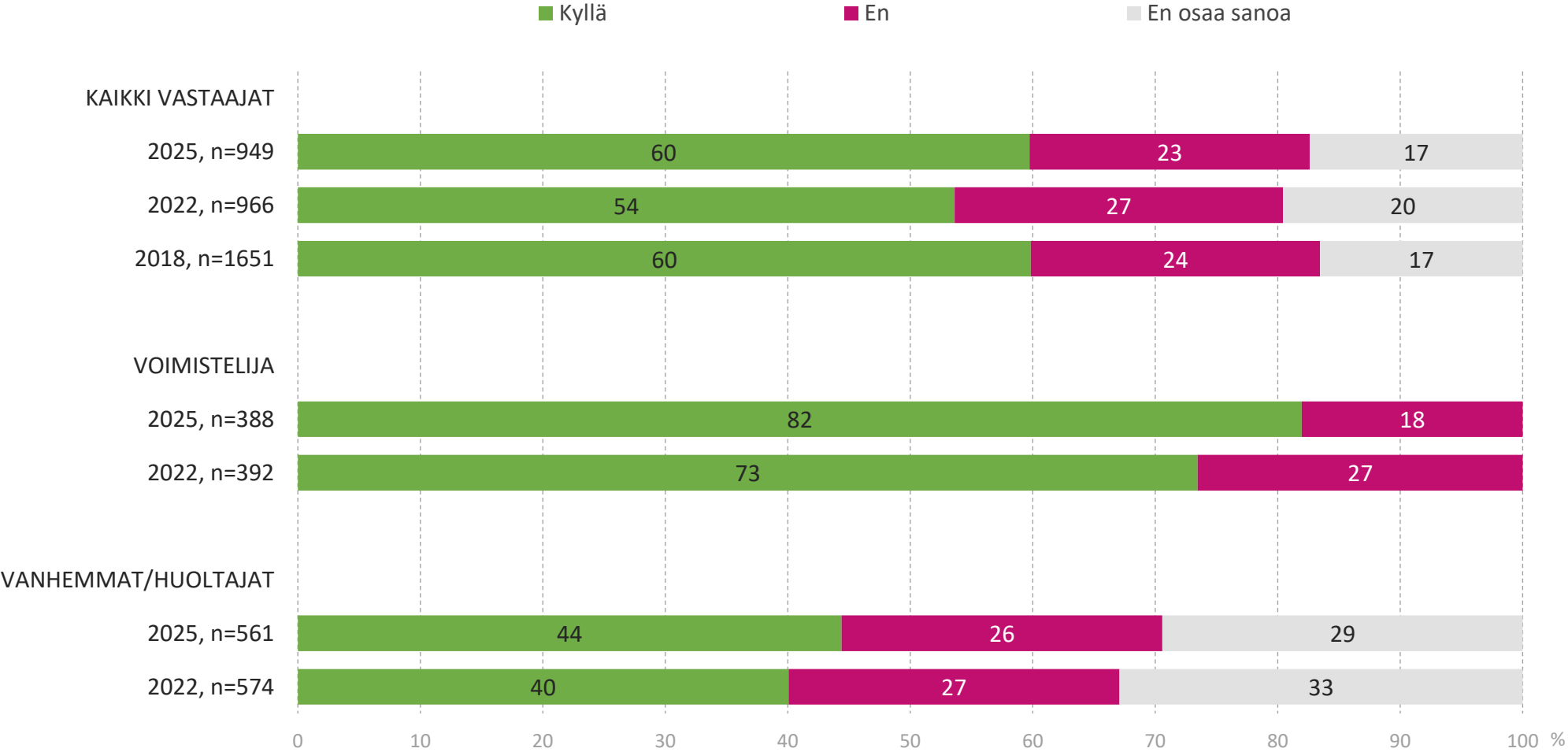

Kuinka usein on kokenut seuraavia asioita harjoituksissa

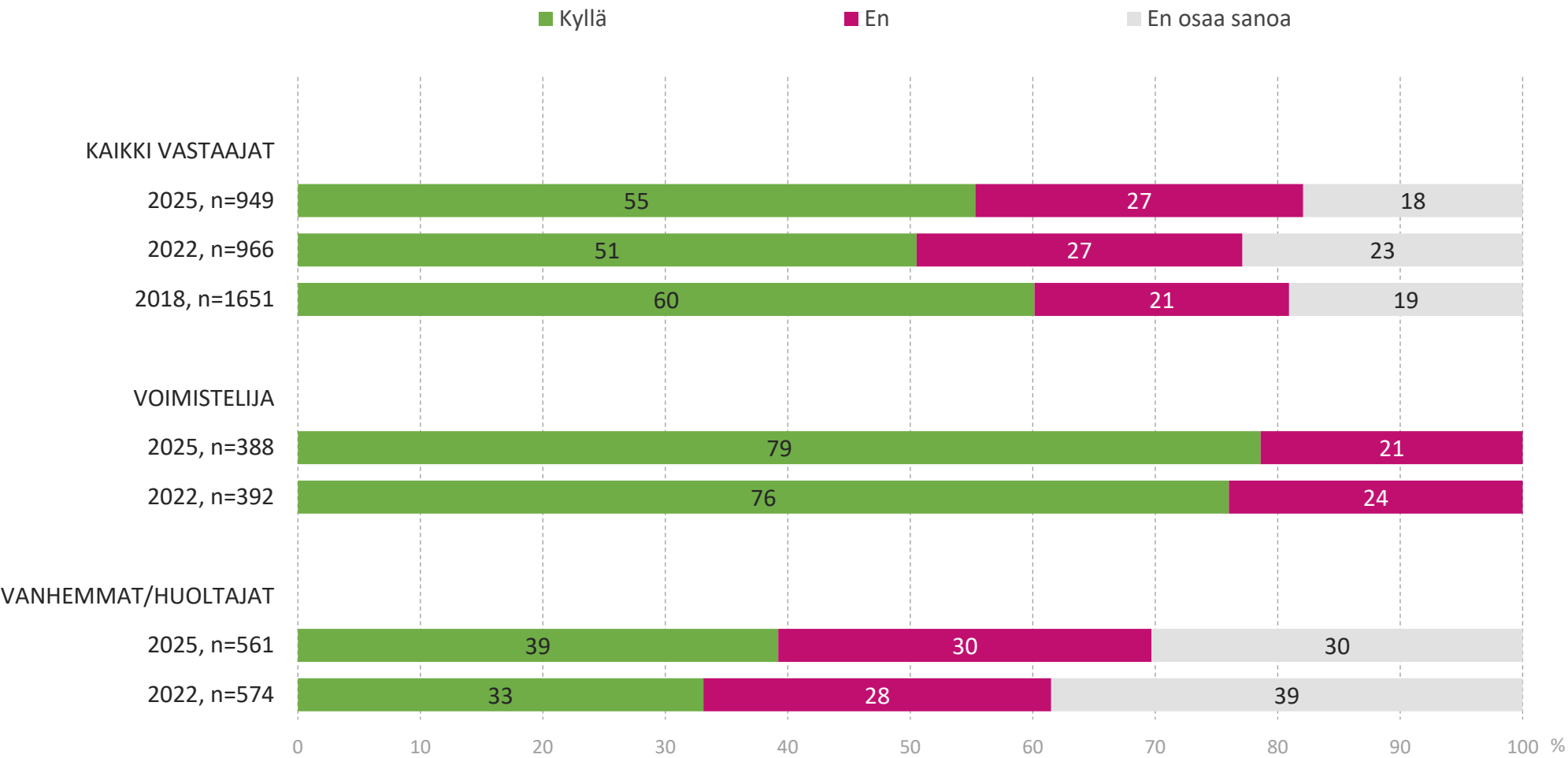
Kaikki vastaajat 3/3

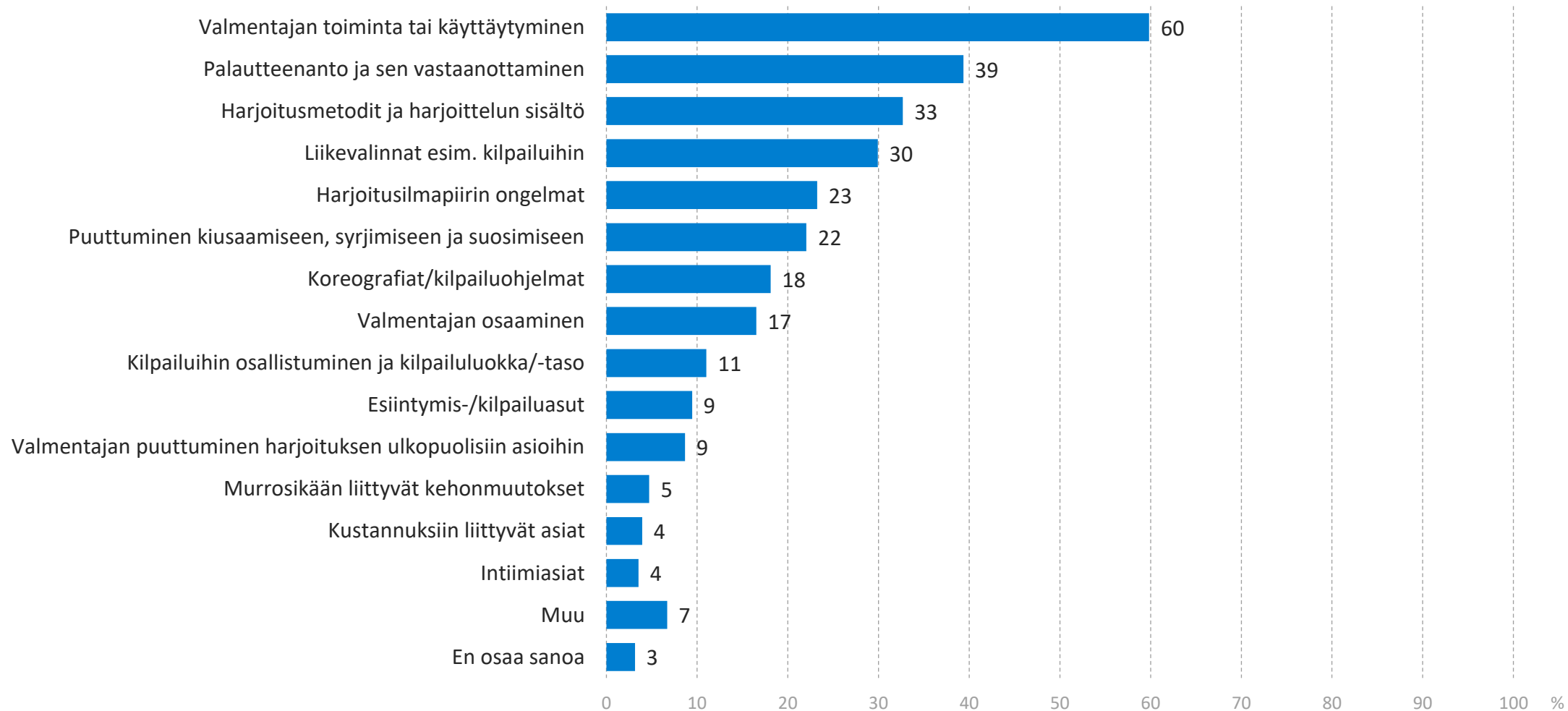
Pystyykö halutessaan keskustelemaan valmentajan kanssa vaikeimmistakin asioista?

Pystyykö halutessaan antamaan valmentajalle palautetta asioista, joista on eri mieltä?

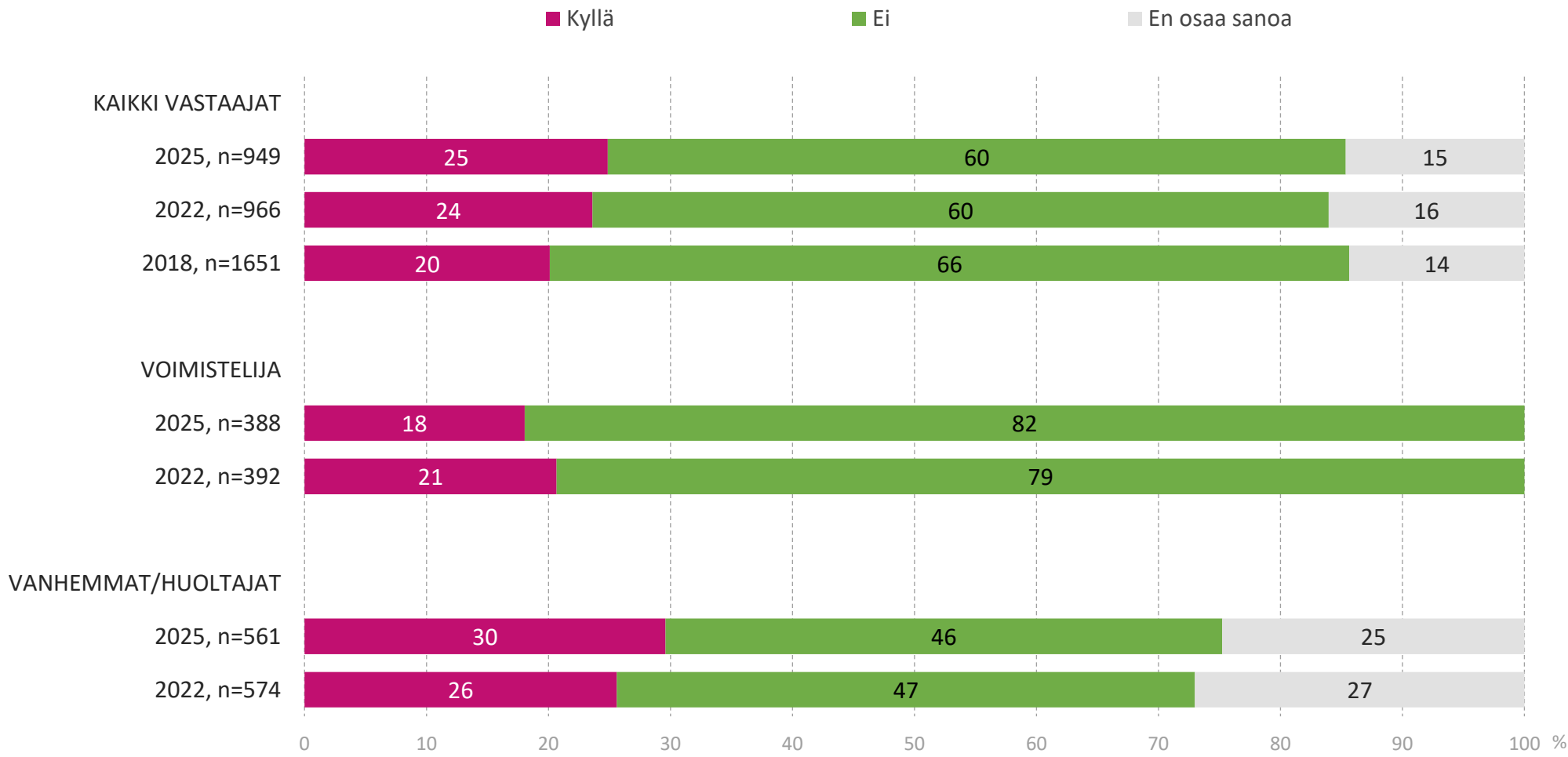
Vastasi, että ei ole pystynyt antamaan valmentajalle palautetta asiasta, josta oli eri mieltä. Minkälaisesta asiasta/asioista oli kyse?

Ei ole pystynyt antamaan palautetta asiasta, josta eri mieltä, n=254

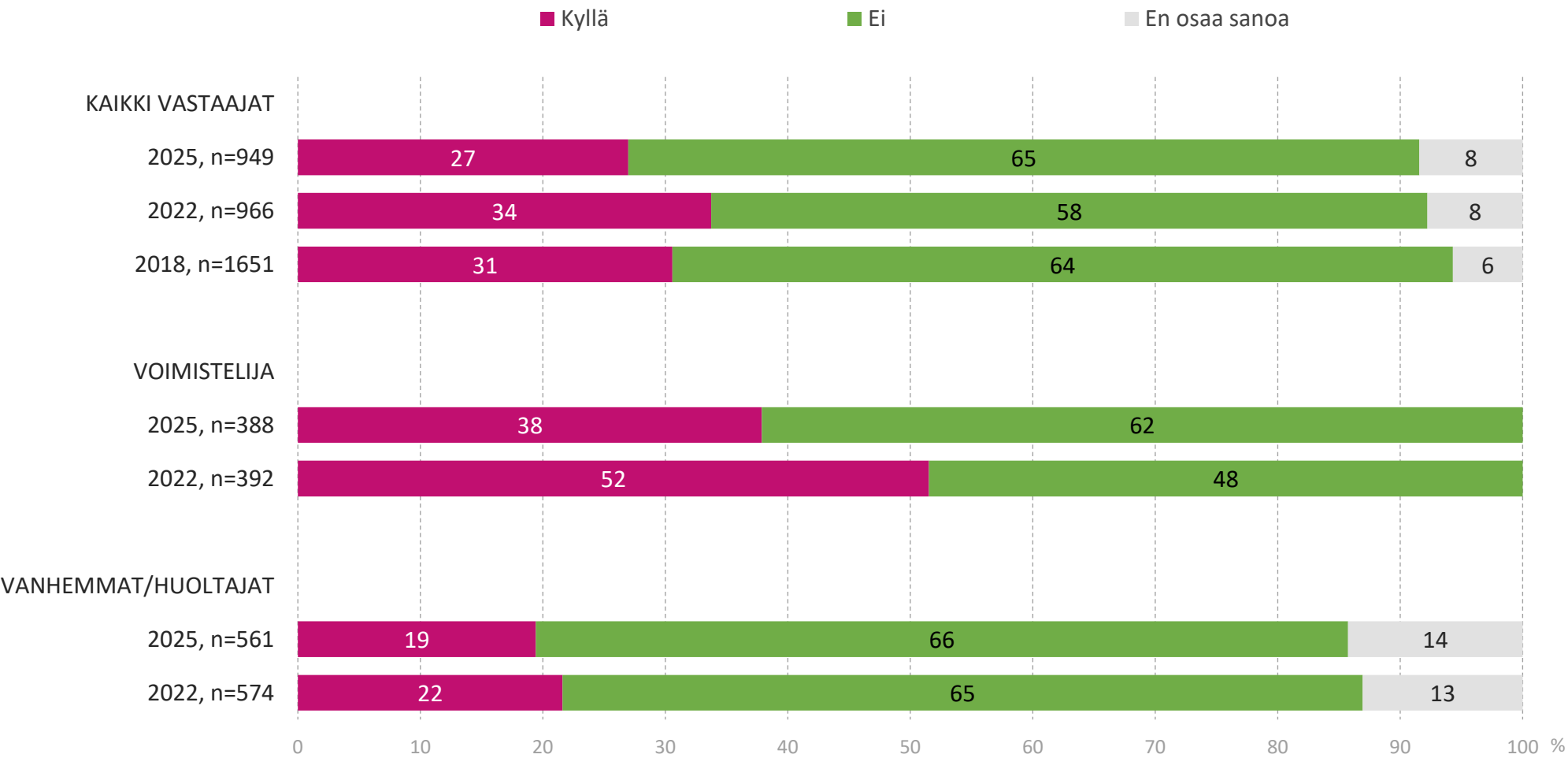
Jos kertoo eriävän mielipiteen valmentajalle, pelkääkö että se vaikuttaa negatiivisesti voimistelu-uraan?

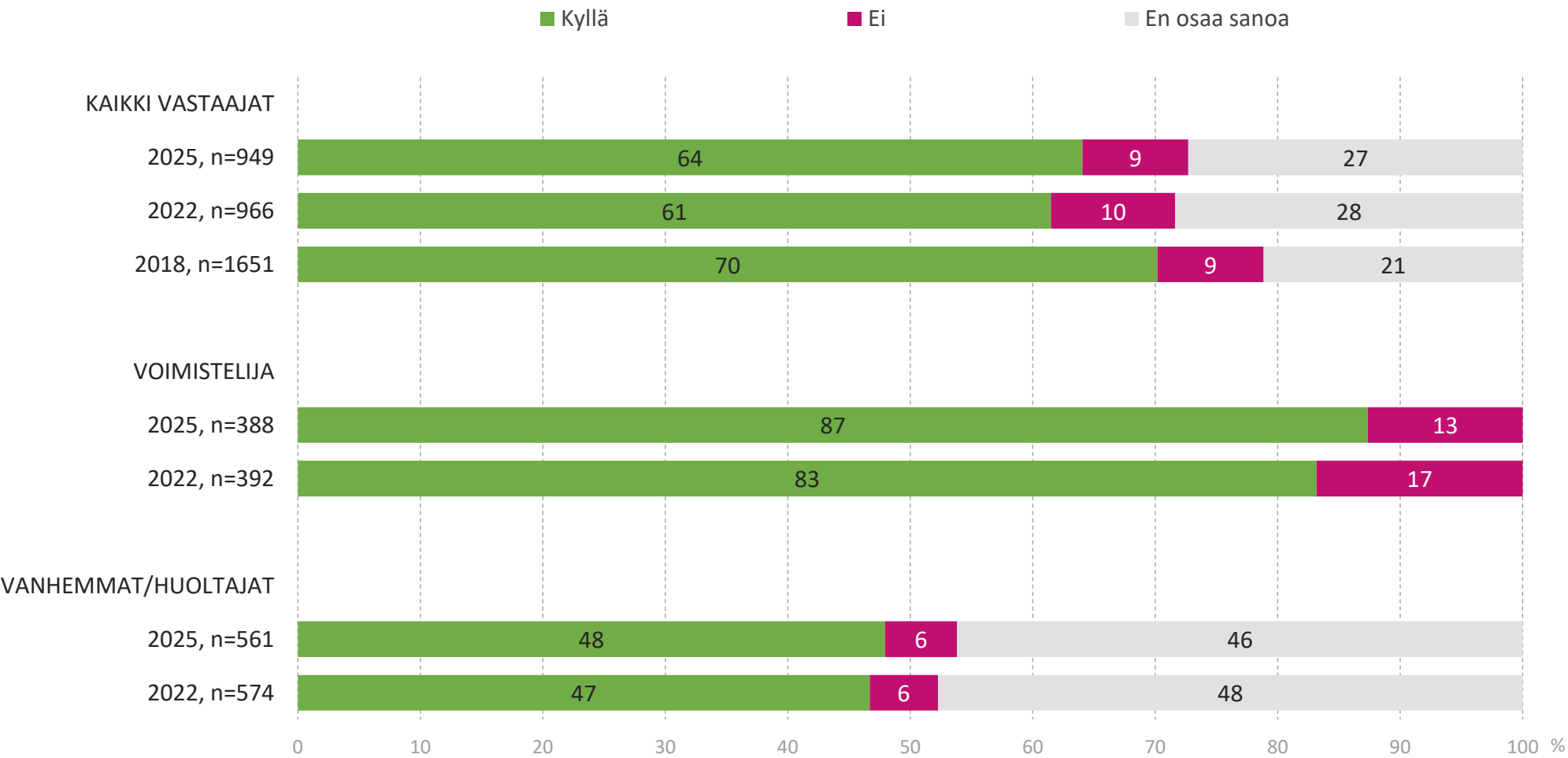
Ulkonäkö

Onko kokenut voimisteluharrastukseen liittyen paineita ulkonäöstä?

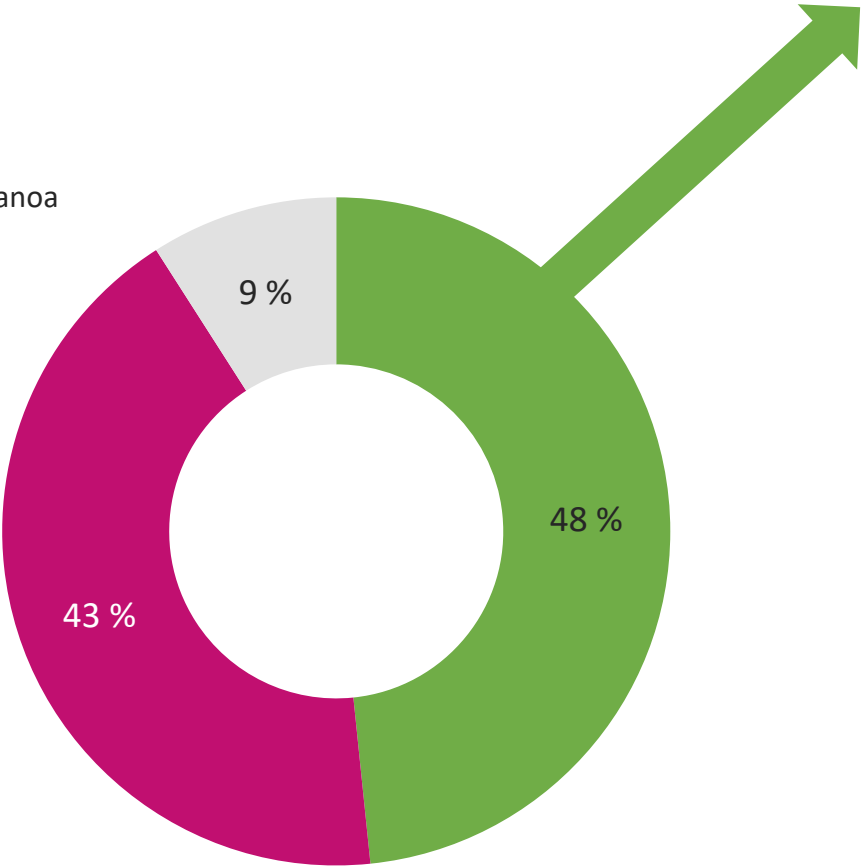
Osaako valmentaja puhua kehoon liittyvistä asioista rakentavasti?

n=kaikki vastaajat

Onko valmentaja/valmennustiimi antanut ravinto-ohjeita?

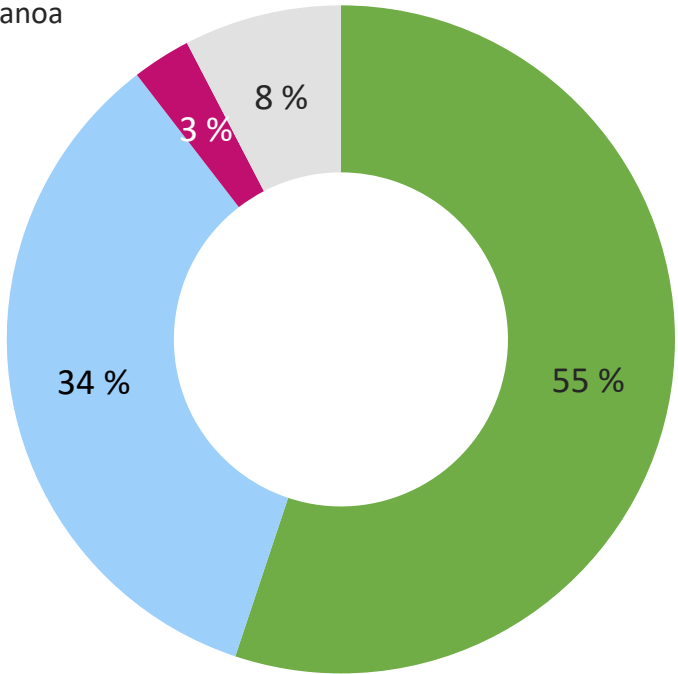
- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Kaikki vastaajat, n=949

Kuinka nämä valmentajan/valmennustiimin antamat ravinto-ohjeet ovat vaikuttaneet?

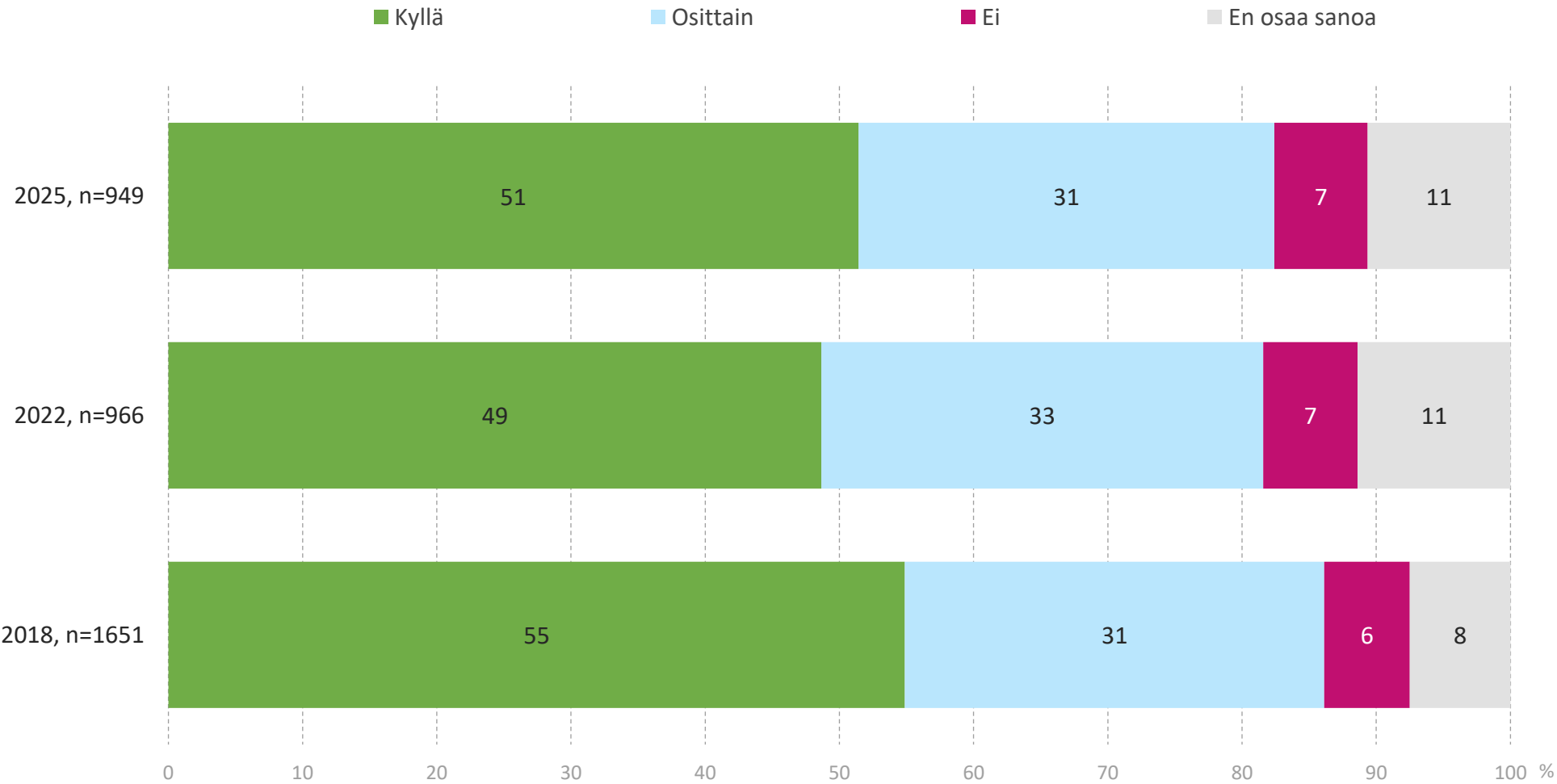
- Positiivisesti
- Ei vaikutusta
- Negatiivisesti
- En osaa sanoa

On annettu ravinto-ohjeita, n=459

Valmentaja valmentaja Terve voimistelija -periaatteiden mukaisesti?

(valmentaja toteuttaa kokonaisvaltaista valmennusta eli huomioi muun muassa palautumisen, ravinnon, omaehtoisen liikunnan, urheilun sosiaalisen puolen)

Epäasiallinen käytös

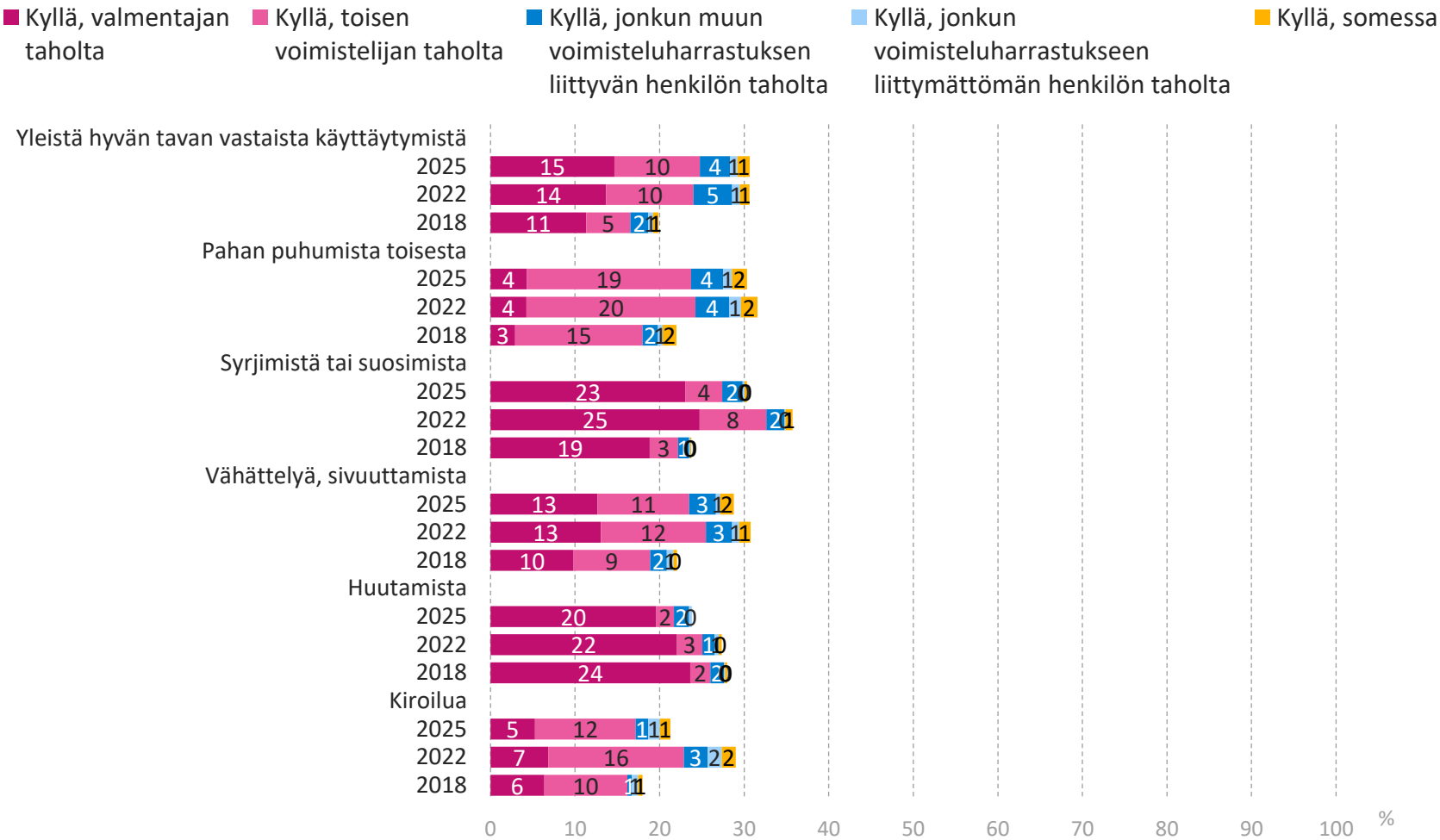
VOIMISTELIJAT
KERTOVAT

Epäasiallisista käytöstä on koettu
hieman vähemmän kuin 2022.
Valmentajat näkevät kehittymisen
tarpeen rakentavan palautteen
antamisessa ja hyvän
joukkuehengen luomisessa.

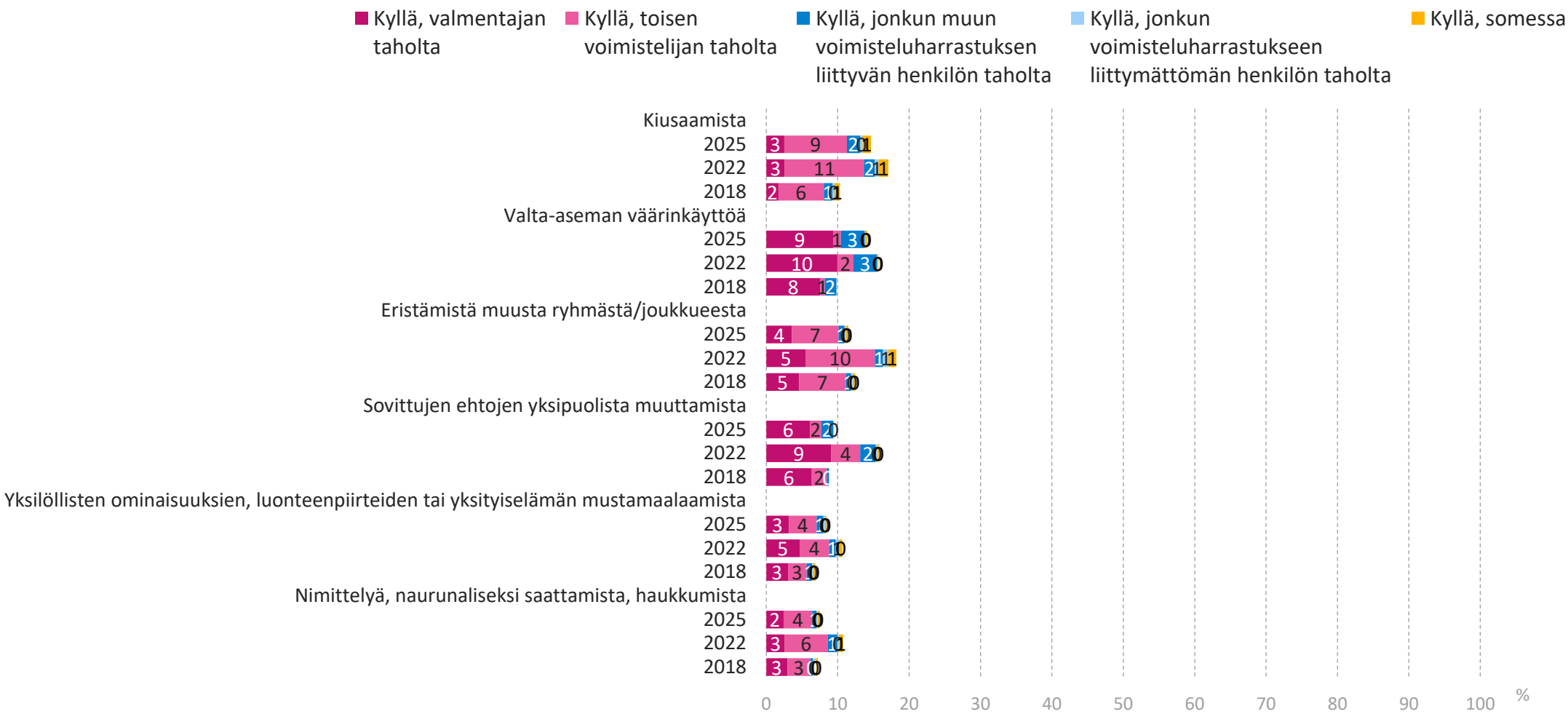

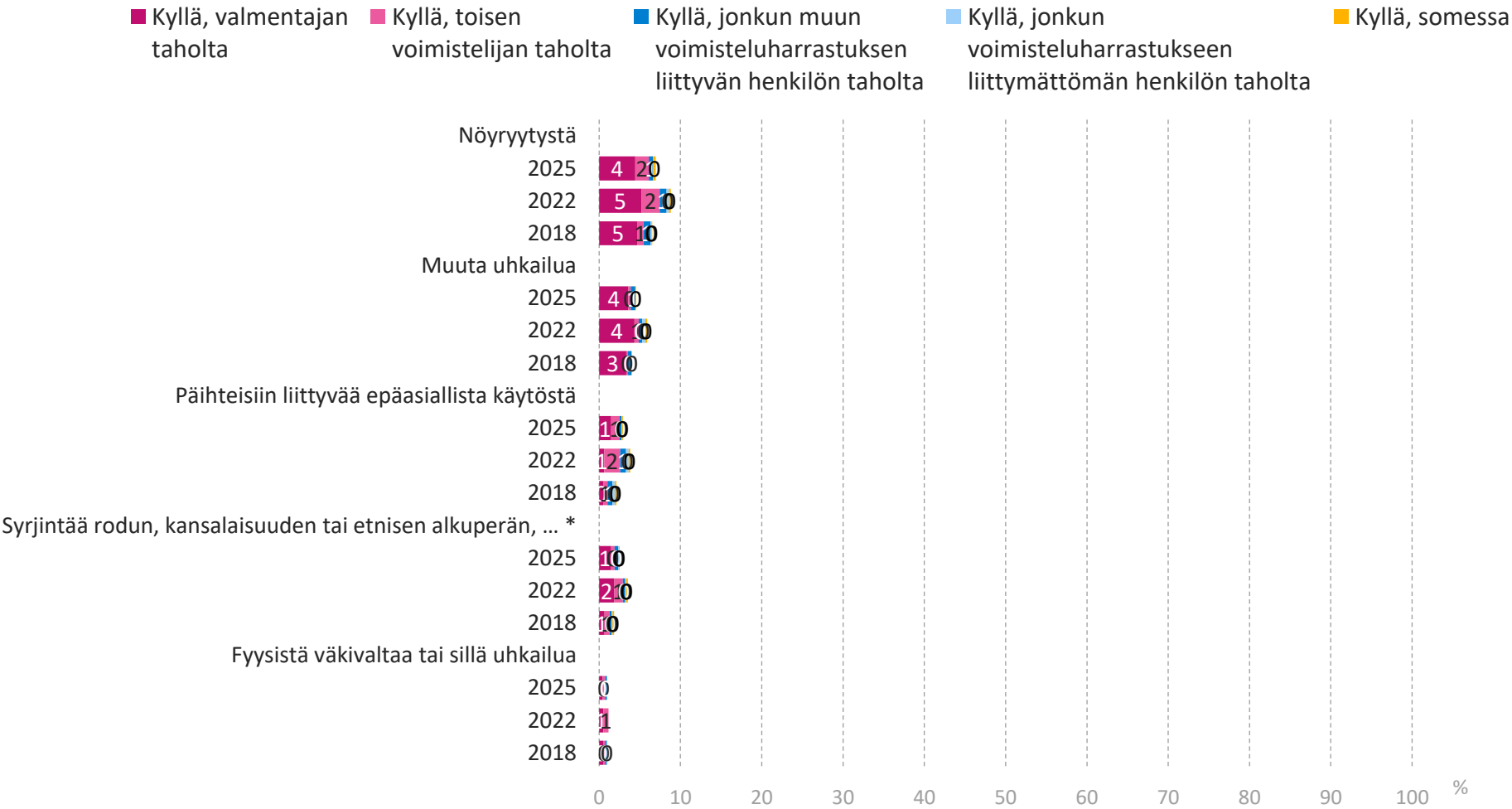
Onko kokenut harjoituksissa, leireillä, kilpailuissa, näytöksissä tai matkoilla viimeisen vuoden aikana... Kaikki vastaajat 1/3

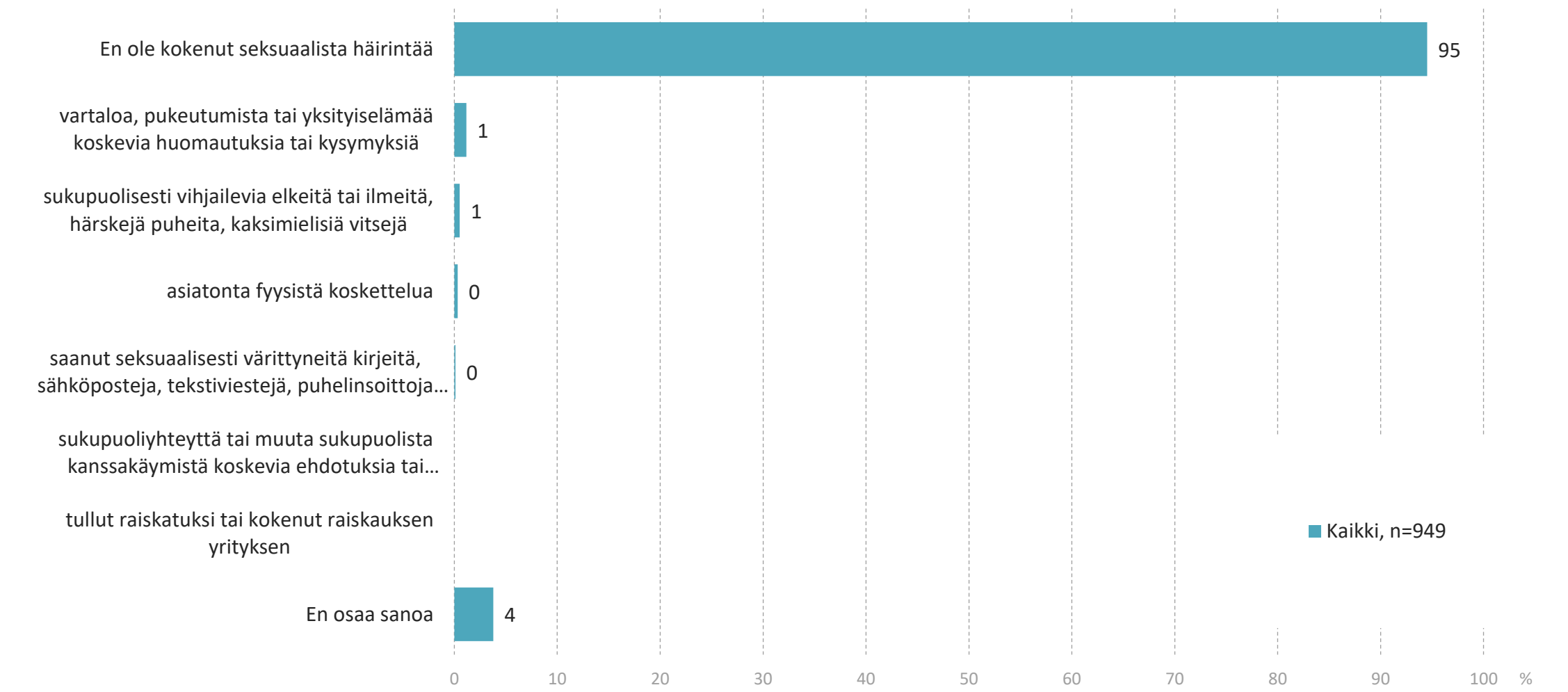
Onko kokenut harjoituksissa, leireillä, kilpailuissa, näytöksissä tai matkoilla viimeisen vuoden aikana... Kaikki vastaajat 2/3

Onko kokenut harjoituksissa, leireillä, kilpailuissa, näytöksissä tai matkoilla viimeisen vuoden aikana... Kaikki vastaajat 3/3

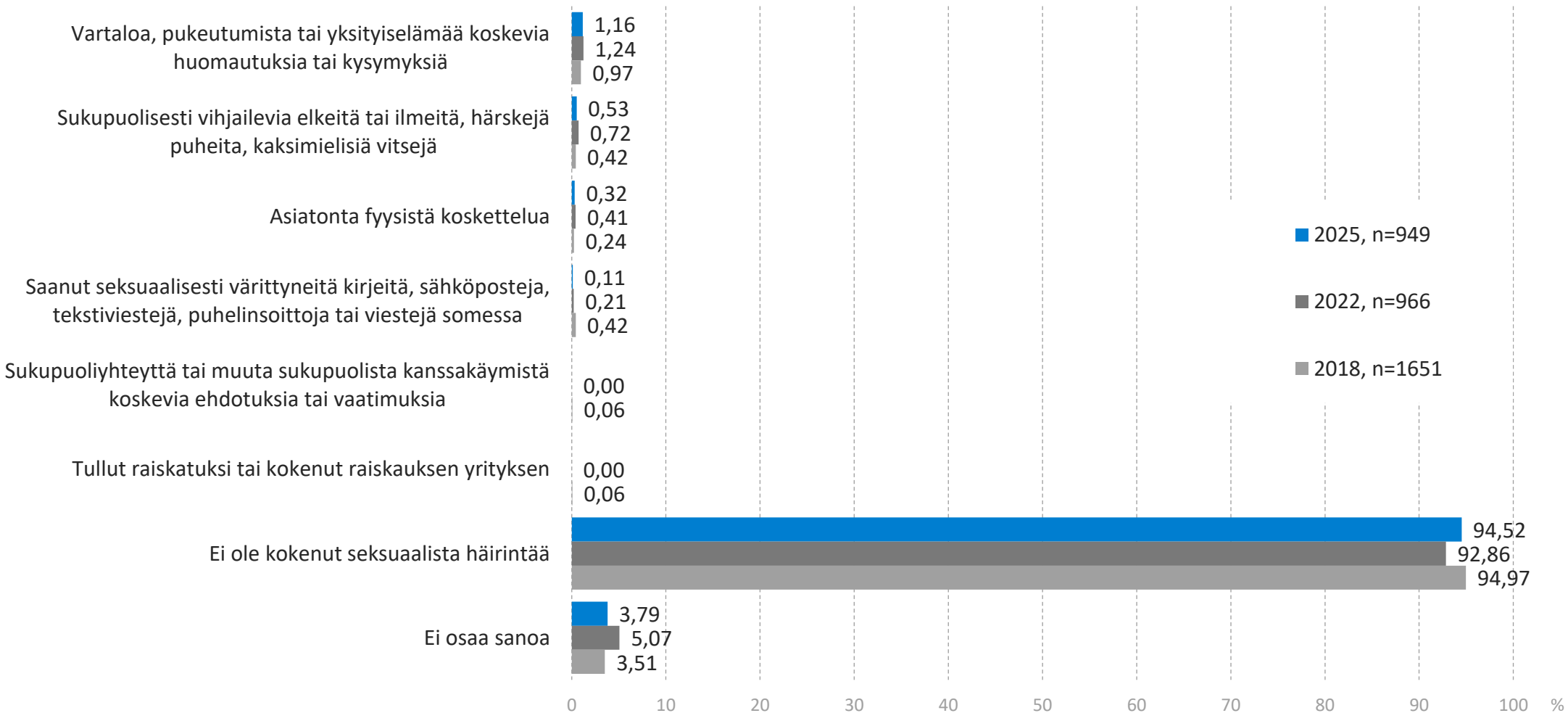

Onko kokenut viimeisen vuoden aikana voimisteluharrastuksesi yhteydessä seksuaalista häirintää?

Kaikki, n=949

Onko kokenut viimeisen vuoden aikana voimisteluharrastuksesi yhteydessä seksuaalista häirintää?

Voimisteluliiton työ vastuullisen voimistelun eteen

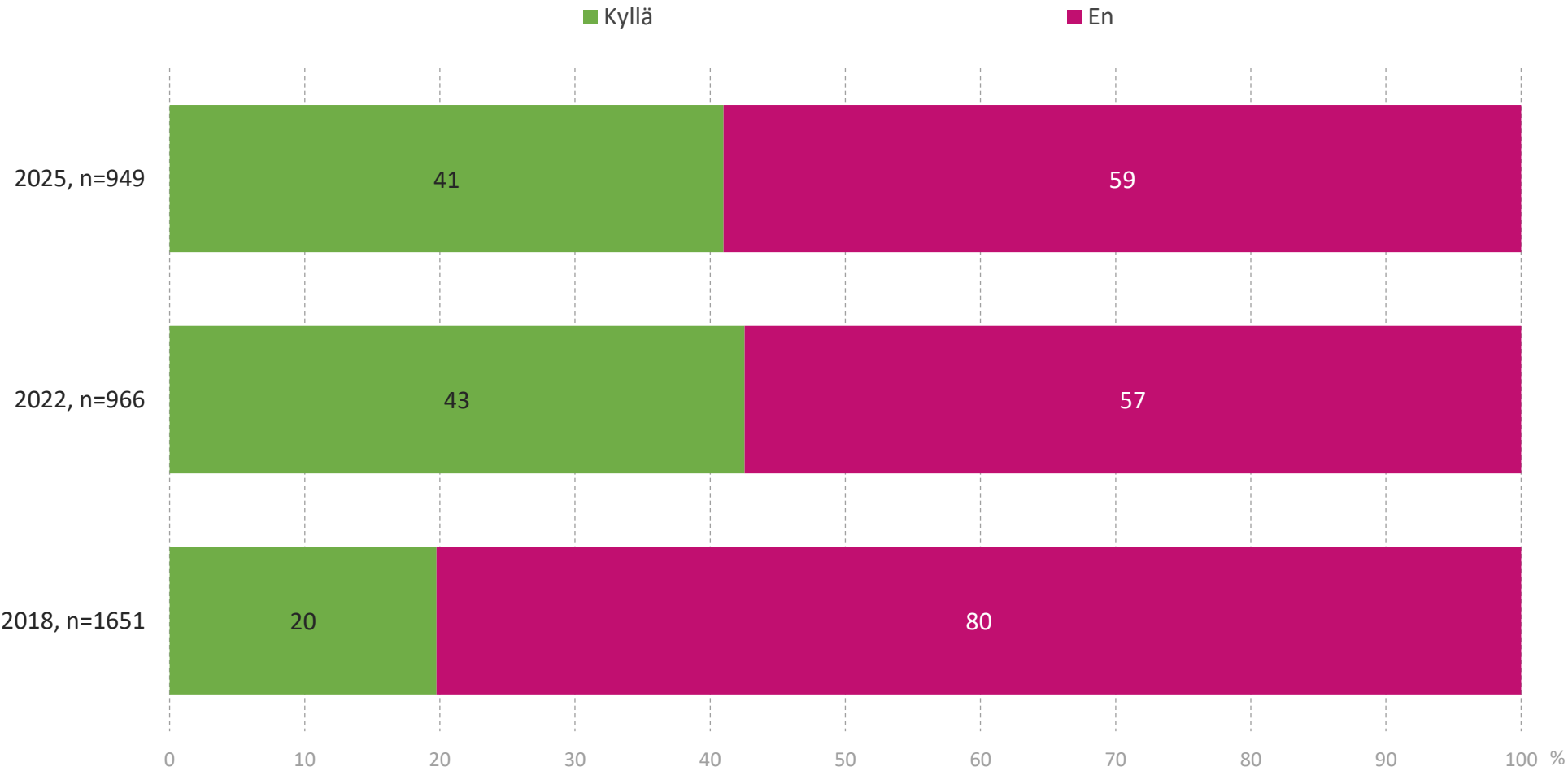
**Voimisteluliiton
vastuullisen voimistelun
eteen tekemä työ
tunnetaan jo hyvin, mutta
seurojen omat
vastuullisuusohjelmat
tunnetaan vielä heikosti.**

Voimisteluliiton työstä vastuullisen voimistelun eteen on tietoisia neljä viidestä. Parhaiten tunnetaan katsomon pelisäännöt ja Voimisteluliiton yleiset kilpailu- ja kurinpitosäännöt. Vastuullisen voimistelun eteen tehty työ on huomattu parhaiten viestinnässä, tiedotteissa ja tiedon jakamisessa. Se on huomattu myös kilpailuissa ja tapahtumissa. Myös some (esim. Instagram, Facebook, TikTok) edistää tiedon perillemeno - erityisesti voimistelijoiden keskuudessa se on toimiva kanava.

Oman seuran vastuullisuusohjelmia ei vielä tunneta kovin hyvin. Kolmannes osaa sanoa, että omassa seurassa on vastuullisuusohjelma. Suurimmalla osalla ei ole tietoa asiasta.

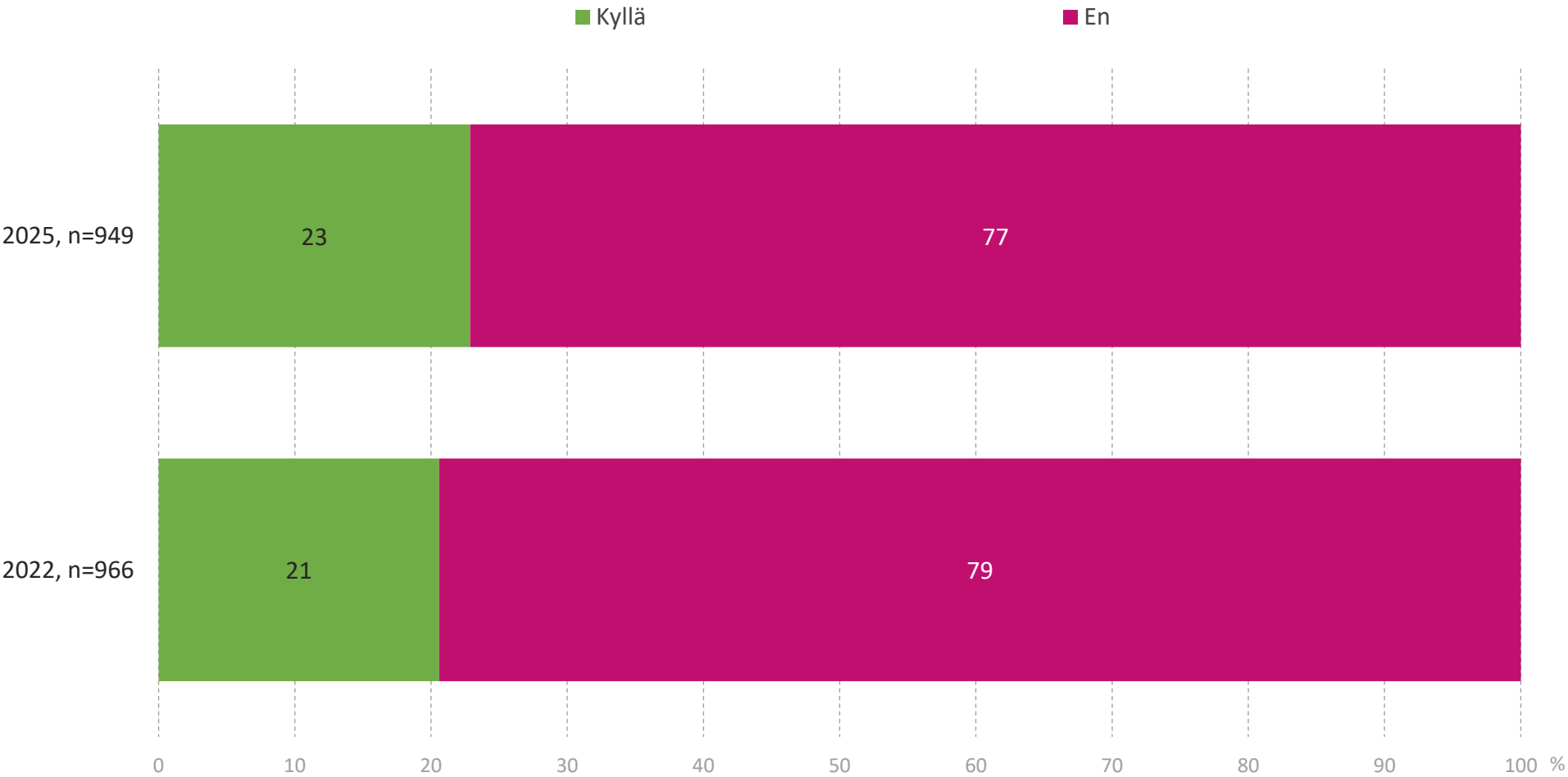
57% tietää, kehen ottaa yhteyttä, jos jotain tapahtuu. Ensisijaisesti otetaan yhteyttä valmentajaan tai toiminnanjohtajaan.

Tunnetko Et ole yksin -palvelun?

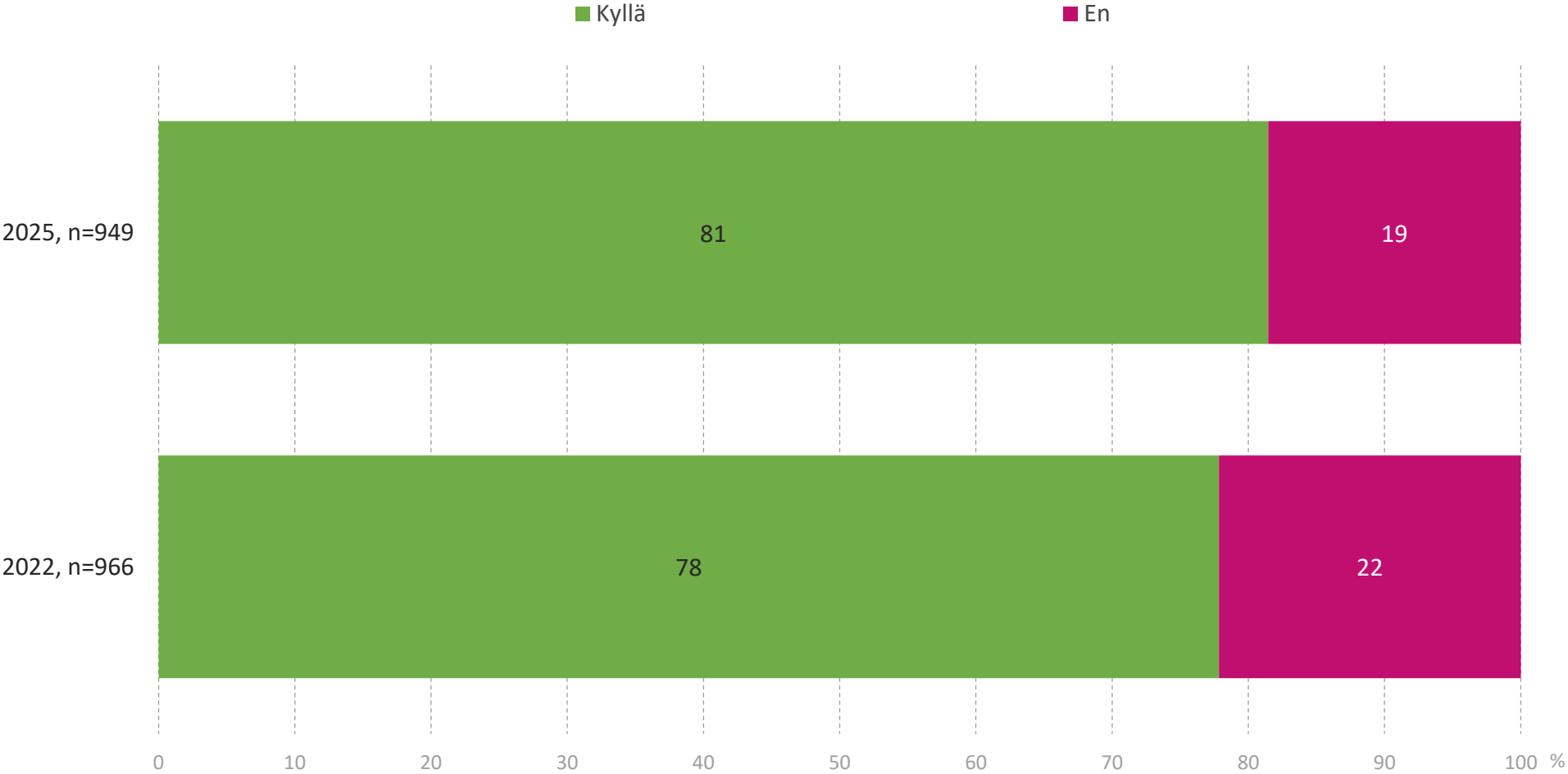

Tunnetko SUEK:n ILMO-palvelun?

Tiesitkö, että Voimisteluliitto tekee työtä vastuullisen voimistelun eteen?

Mitkä Voimisteluliiton linjauksista ovat tuttuja?

	Kaikki, n=773	VASTAAJA ON	
		Voimistelija , n=309	Vanhempi tai muu huoltaja, n=464
Katsomon pelisäännöt	67	63	69
Voimisteluliiton yleiset kilpailu- ja kurinpitosäännöt	66	66	65
Lasten voimistelun linjaus	49	50	47
Terve Voimistelija -ravinto-ohjeistus	46	43	48
Somen pelisäännöt	41	50	34
Terve Voimistelija -ohjeistus: kehorauha	26	31	23
Voimistelun vastuullisuustoiminta	25	28	23
Terve Voimistelija -ohjeistus liikkuvuusharjoitteluun	24	34	18
Turvallisesti Voimistelussa -materiaalit	21	23	19
Terve Voimistelija -voimaharjoitteluohjeistus	14	19	11
Voimistelijan keho- ja turvataidot	12	18	7
SOPU-toiminta	8	14	4
Me voimistelussa - Näin toimimme	7	12	4
Ei mikään yllä mainituista	13	14	12

Luvun väri osoittaa, onko ero tilastollisesti suurempi (sininen) vai pienempi (punainen). Tulostuksessa on käytetty t-testiä, joka testaa kunkin taustamuuttujan kohdalla poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95 %:n luottamustasolla.

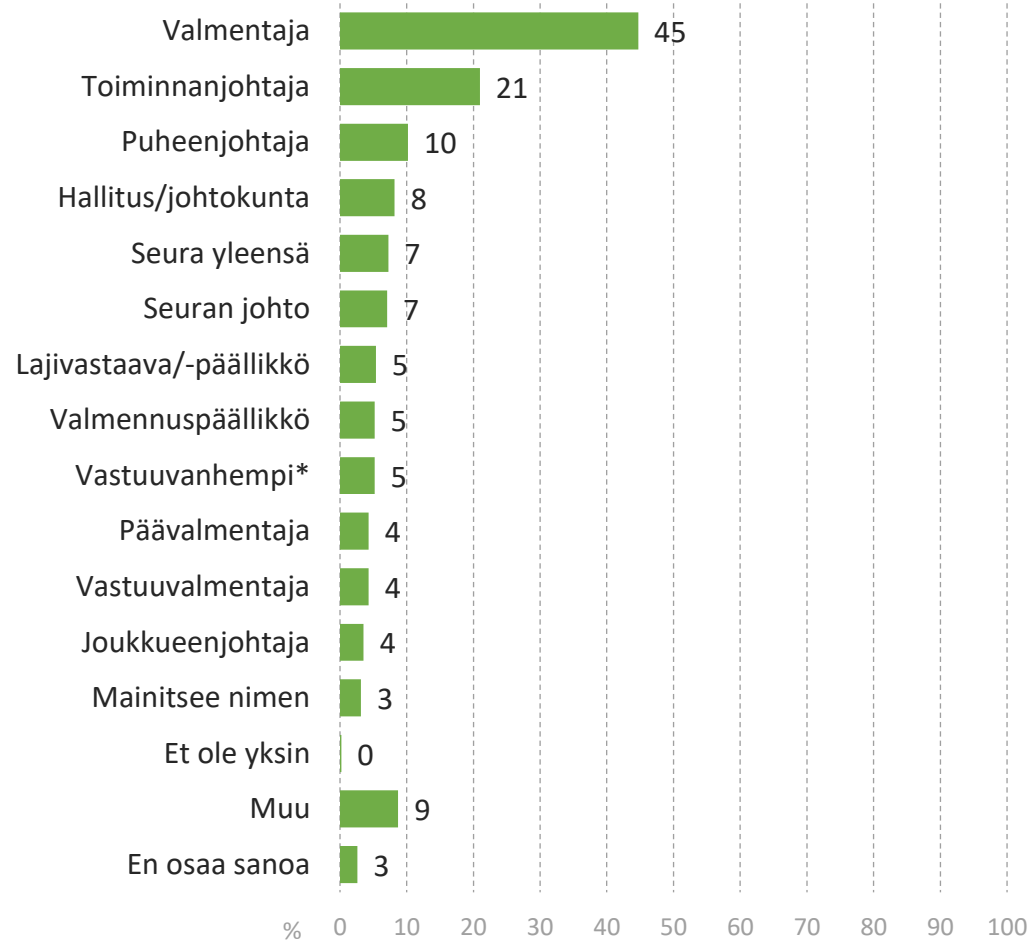
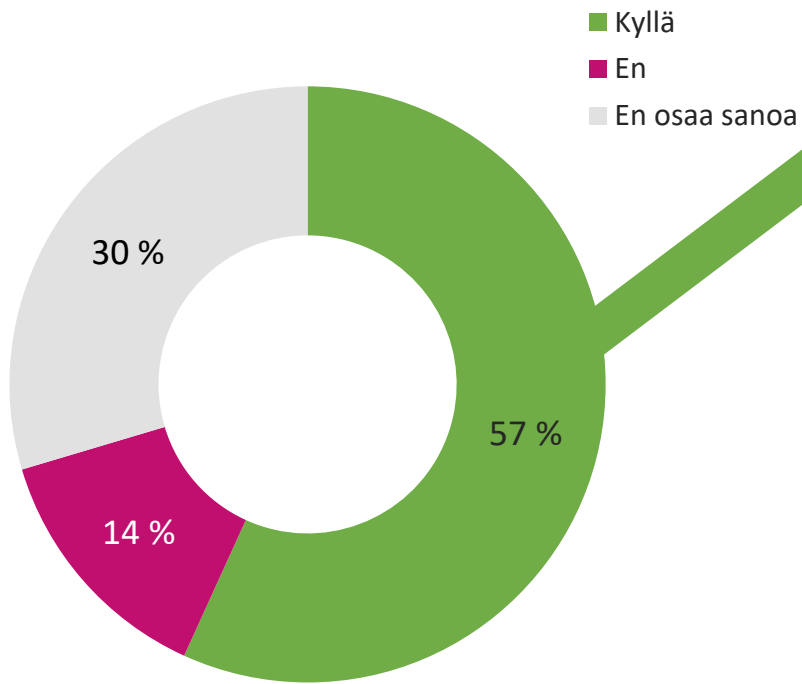
Miten tai missä tämä vastuullisen voimistelun eteen tehty työ näkyy?

	Kaikki, n=773	VASTAAJA ON	
		Voimistelija, n=309	Vanhempi tai muu huoltaja, n=464
Viestinnässä, tiedotteissa tai tiedon jakamisessa	45	38	50
Kilpailuissa tai tapahtumissa	43	45	41
Somessa (esim. Instagram, Facebook, TikTok)	41	53	34
Seurojen toimintatavoissa	38	35	40
Valmentajien toimintatavoissa	35	35	35
Treeneissä tai leireillä	28	37	23
Voimisteluliiton tekemissä kyselyissä	27	26	27
Ilmapiirissä	26	33	21
Voimistelijoilla on enemmän tapoja saada apua	24	27	22
Huomioidaan voimistelijan kokonaisvaltaisuus (esim. palautuminen, terveellinen elämä ja muu elämä)	23	23	22
"Et ole yksin" -kampanjassa tai muissa vastaavissa kampanjoissa	20	26	17
Sääntöjä luodaan ja niitä seurataan	20	24	17
Koulutuksissa	19	30	12
Epäkohtiin puuttumisena	17	19	16
Mediassa, julkisuudessa	17	19	15
Valvontaa on enemmän	9	11	7
Häirintä tai epäasiallinen käytös on vähentynyt	7	10	5
Muu	1	2	0
Ei missään / Pitäisi näkyä enemmän	6	3	8
Ei vastausta / Ei osaa sanoa	12	15	10

Luvun väri osoittaa, onko ero tilastollisesti suurempi (sininen) vai pienempi (punainen). Tulostuksessa on käytetty t-testiä, joka testaa kunkin taustamuuttujan kohdalla poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95 %:n luottamustasolla.

Tietääkö, keneen tai mitä kautta otat seurassa yhteyttä, jos jotain tapahtuu

Kyllä tietää, otan yhteyttä:

*) Vastuuvanhempi/vastuullisuus-/epäasiallisen käytöksen/häirinnän yhdyshenkilö

VOIMISTELU LIIKUTTAA

PUOLTA MILJOONAA SUOMALAISTA

JÄSENIÄ

121 399

JÄSEN-
SEUROJA

312

JOISTA
TÄHTISEUROJA

102

TYTTÖJÄ

67 952

NAISIA

33 261

POIKIA

11 976

MIEHIÄ

3 870

ALLE 18-VUOTIAAT
MUU / EI HALUA
KERTOAA

3 365

YLI 18-VUOTIAAT
MUU / EI HALUA
KERTOAA

975

OHJAAJIA JA
VALMENTAJIA

7 025

LISENSSI-
HALTIJOITA

22 901

SUOMEN
VOIMISTELULIITTO

@voimistelu

#voimistelu

SUOMEN
VOIMISTELULIITTO

VOIMISTELLEN
LÄPI ELÄMÄN.

@voimistelu   #voimistelu

